

**Жамбыл облысы әкімдігінің білім басқармасының
«Тараз теміржол көлік және коммуникация колледжі»
коммуналдық қазыналық кәсіпорны**

Авторлық бағдарлама

Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интербелсенді әдістер

**Дайындаған:
Қожағали Әсел Нұрдаулетқызы,
жалпы білім беру пәндері оқытушысы,
педагог-зерттеуші**

УДК 371.214

ББК 74.202

Кожаяғали Асель Нурдаулетқызы

«Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интербелсенді әдістер»

Пікір жазған:

М. Х. Дулати атындағы Тараз өңірлік университеті, филология ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры **Н.Б.Есенова**

С.С Жанибекова Қызылорда қаласы Болашақ университетінің «Арнайы педагогика және психология» кафедрасының аға оқытушысы, п.ғ.к., Облыстық білім басқармасының балалар оңалту орталығының түзету маманы, РЖА профессоры

Педагогика тарих ғылымдарының магистрі **Абиева Ұ.Б.**,

Кожаяғали Асель Нурдаулетқызы

«Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интербелсенді әдістер»

Қазақ тілінде

Аңдатпа

Аталған авторлық жұмыс оқу бағдарламасына негізделе үлгілік бағдарламамен сабақтастықты ескере отырып құрастырылған. Білім – тәрбие беру кезеңінде саналы, дұрыс, коммуникативті оқу дағдыларын жетілдіру, логикалық қабылдауды дамыту, функционалдық сауаттылықтарын арттыру пәнге деген қызығушылықты, зерттеушілік қабілетті дамытып қалыптастыруға бағытталған авторлық жұмыс білім беру стандартының пәндік тақырыптарының мазмұнын, оқу сағаттарын курс бөлімдері арасында бөлуді, сонымен қатар пәнаралық байланыстарды ескере отырып, пәндер мен пән бөлімдерін зерделеудің ұсынылатын тәртібіне негізделе отырып құрастырылған.

Аннотация

Данная авторская работа составлена с учетом преемственности с типовой программой, основанной на учебном плане. В период обучения авторская работа направлена на развитие и формирование интереса к предмету, исследовательской способности, содержания предметных тем образовательного стандарта, распределения учебных часов между разделами курса, а также межпредметных связей с учетом, исходя из рекомендуемого порядка изучения предметов и предметных разделов.

Abstract

This author's work is compiled taking into account continuity with the standard program based on the curriculum. During the training period, the author's work is aimed at developing and shaping interest in the subject, research ability, the content of subject topics of the educational standard, the distribution of teaching hours between sections of the course, as well as interdisciplinary connections, taking into account, based on the recommended order of studying subjects and subject sections.

© **Кожаяғали.А.Н.**

МАЗМҰНЫ

Түсініктеме хат	4
1. Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интербелсенді әдістер бағдарламасының құрылымы	
2. «Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интербелсенді әдістер» бағдарламасындағы тапсырмаларды бағалау критерийі	9
3. Күнтізбелік тақырыптық жоспар	12
4. Оқытуды ұйымдастыруға арналған әдістемелік нұсқаулық	14
5. Глоссарий (интербелсенді әдістер мен негізгі ұғымдар)	90
Пайдаланылған әдебиеттер тізімі	91

Түсініктеме хат

Қазақ тілі – біздің ана тіліміз, ұлттық мәдениетіміздің өзегі, мемлекеттілігіміздің негізі. Оны оқыту барысында әртүрлі әдіс-тәсілдерді қолдану оқушының тілдік дағдыларын дамытудың тиімді жолы болып табылады. Солардың бірі – интербелсенді әдістер. Бұл әдістер оқушылардың белсенділігін арттырып, олардың тек тілдік білімін ғана емес, шығармашылық қабілеттерін де дамытады. Интербелсенді әдістердің ең басты ерекшелігі – оқушылардың сабаққа белсене қатысуы. Олар өз ойларын еркін білдіре алады, түрлі тапсырмалар мен рөлдік ойындар арқылы тілдік дағдыларын жетілдіреді. Бұл әдістерді қолдану арқылы оқушылар теориялық білімдерін тәжірибеде қолдануға мүмкіндік алады. Сонымен қатар, оқушылар бір-бірімен пікір алмасып, топтық жұмыс арқылы өзара әрекеттесіп, бірлесіп шешім қабылдауға үйренеді. Қазақ тілін оқытуда интербелсенді әдістердің қолданылуы оқушылардың сын тұрғысынан ойлау қабілеттерін арттырады. Мысалы, миға шабуыл, топтық жұмыс, рөлдік ойындар секілді әдістер оқушыларды тақырыпты терең түсінуге, өз пікірлерін дәлелдеп, логикалық тұрғыдан ойлауға баулиды. Осылайша, олар тек тіл үйреніп қана қоймай, жалпы білімін кеңейтіп, дүниетанымын жетілдіреді. Бұл әдістердің тағы бір артықшылығы – оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамыту. Мысалы, эссе жазу, пікірталас өткізу сияқты тапсырмалар оқушылардың өз ойын жүйелі түрде жеткізуіне, шығармашылық ойлауына ықпал етеді. Олар өз пікірлерін дәлелдеп, басқалардың көзқарасымен таныса отырып, өз көзқарастарын қалыптастырады. Интербелсенді әдістер арқылы оқушылардың тілге деген қызығушылығы артады. Әрбір сабақ – жаңа бір тәжірибе, жаңа бір мүмкіндік. Оқушылар тек тыңдаушы емес, өздері белсене қатысып, түрлі әдіс-тәсілдер арқылы қазақ тілін меңгереді. Осылайша, қазақ тілі тек мектеп қабырғасында ғана емес, күнделікті өмірде де қолданылатын маңызды құралға айналады. Қазақ тілін оқытудағы интербелсенді әдістер – оқушылардың тілдік білімін дамыту, шығармашылық қабілеттерін шыңдау, сын тұрғысынан ойлау дағдыларын қалыптастыру үшін өте маңызды. Бұл әдістер оқушылардың қызығушылығын арттырып, олардың өзін-өзі дамытуына жол ашады. Болашақта қазақ тілінің мәртебесін арттырып, оны кеңінен қолдануға осы әдістер арқылы қол жеткізуге болады.

Өзектілігі: Қазіргі таңда білім беру жүйесінде оқушылардың тілдік дағдыларын дамыту үшін дәстүрлі әдістердің жеткіліксіз екені байқалып отыр. Қазақ тілі пәні оқушылардың тек грамматикалық құрылымдарды меңгеруімен ғана шектелмей, олардың тілде еркін сөйлеуі, өз ойын айта білуі, шығармашылық тұрғыдан ойлау қабілетін дамытуға бағытталуы керек. Осыған орай, интербелсенді әдістердің қолданылуы аса маңызды. Олар оқушылардың белсенділігін арттырып, сабаққа қызығушылығын оятып, қазақ тілін күнделікті өмірде қолдану дағдыларын қалыптастырады.

Жаңалығы мен педагогикалық мақсаттылығы: Авторлық бағдарламаның жаңалығы – оқытудың интербелсенді әдістерін қолдану арқылы

оқушылардың шығармашылық және тілдік дағдыларын дамыту. Интербелсенді әдістер – бұл оқушылардың белсенді қатысуын талап ететін тәсілдер, мысалы, рөлдік ойындар, топтық жұмыс, пікірталас, миға шабуыл және тағы басқа. Бұл әдістер тек тіл үйрену процесін жеңілдетіп қана қоймай, сонымен қатар оқушылардың сыни тұрғыдан ойлау қабілеттерін, ұжымдық жұмыс дағдыларын, өз пікірін қорғай білу қабілетін де дамытады. Бұл педагогикалық мақсатқа сай келеді: оқушыларды әлеуметтік ортада табысты болу үшін қажет тілдік және жалпы қабілеттермен қамтамасыз ету.

Мақсаты мен міндеті:

Мақсаты:

Қазақ тілін оқытуда интербелсенді әдістер арқылы оқушылардың тілдік дағдыларын жетілдіру, олардың шығармашылық және сын тұрғысынан ойлау қабілеттерін дамыту.

Міндеттері:

1. Оқушылардың қазақ тілінде еркін сөйлесу және жазу дағдыларын дамыту.
2. Шығармашылық қабілеттерін арттыру: эссе жазу, пікірталас жүргізу, тақырыпты талқылау.
3. Оқушылардың өз пікірін дәлелдей білу дағдыларын қалыптастыру.
4. Топтық жұмыс арқылы ынтымақтастық және жауапкершілік сезімін дамыту.
5. Оқушылардың сын тұрғысынан ойлау қабілетін арттыру.
6. Жеке және топтық зерттеу жұмыстары арқылы білім алу дағдыларын жетілдіру.

Ерекшелігі:

Авторлық бағдарламаның ерекшелігі – оның қазақ тілі пәні бойынша оқушылардың түрлі деңгейде және жан-жақты білім алуын көздеуі. Әрбір сабақта интербелсенді әдістерді қолдану арқылы оқушылардың тілдік біліктілігі мен жалпы дүниетанымы қатар дамиды. Бағдарламада оқушылардың өз пікірін білдіруі, өз көзқарастарын қорғауы, әрі бір-бірімен ынтымақтаса отырып жұмыс істеуі үшін түрлі тапсырмалар мен рөлдік ойындар ұсынылады. Бұл әдіс оқушыларды тек тыңдаушы емес, белсенді қатысушы етуде маңызды рөл атқарады. Сонымен қатар, бағдарлама оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға, олардың жеке пікірін білдіріп, оны дәлелдей білуіне ықпал етеді.

Күтілетін нәтижелері және оларды тексеру әдістері:

Күтілетін нәтижелер:

1. Оқушылар қазақ тілінде еркін сөйлесе алады, өз ойларын дұрыс жеткізе алады.
2. Оқушылардың шығармашылық қабілеттері артады: олар өз пікірлерін дәлелдей алады, күрделі тақырыптарды талқылап, талдау жасайды.
3. Оқушылар топпен жұмыс жасау барысында жауапкершілік пен ынтымақтастық сезімін дамытады.

4. Оқушылар сын тұрғысынан ойлау қабілетін жетілдіреді, өз пікірін ұтымды дәлелдей алады.
5. Оқушылардың жазбаша және ауызша тілдік дағдылары күшейеді.

Тексеру әдістері:

1. **Тапсырмалар арқылы тексеру:** Әр сабақта орындалатын тапсырмалар мен жаттығулар арқылы оқушылардың тілдік дағдылары тексеріледі. Мысалы, эссе жазу, мәтіндерге талдау жасау, пікірталас өткізу арқылы оқушылардың білім деңгейі бағаланады.
2. **Топтық жұмыс нәтижелерін бағалау:** Топтық жобалар мен жұмыс нәтижелері арқылы оқушылардың ынтымақтастыққа деген қабілеті тексеріледі.
3. **Қолданыстағы тілдік дағдыларды бақылау:** Сыныптағы пікірталастар мен рөлдік ойындар арқылы оқушылардың тілдік дағдылары күнделікті бақылауда болады.
4. **Жеке жұмыстар арқылы бағалау:** Оқушылардың жеке тапсырмаларын (эссе, шығарма, зерттеу жұмыстары) тексеру арқылы олардың ойлау және жазу қабілеттері бағаланады.

1. Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интербелсенді әдістер бағдарламасының құрылымы

- **Қазақ тілінің маңызы мен ерекшеліктері:** Қазақ тілі – қазақ халқының ұлттық бірлігі мен мәдениетінің негізгі құралы. Оның тарихы мен дамуы, әлеуметтік маңызы мен ерекшеліктері әрбір ұрпақ үшін өзекті. Қазақ тілінің ана тілінен тыс маңызы, халықаралық қатынастарда орны, мемлекеттік тіл ретінде рөлі ерекше.
- **Тіл және мәдениет: байланыс:** Тіл мен мәдениет тығыз байланысты. Тіл арқылы ұлттық мәдениет, дәстүр мен құндылықтар сақталып, ұрпақтан ұрпаққа беріледі. Мәдениет тілде көрініс табады, ал тіл мәдениеттің өміршеңдігін сақтайды.
- **Қазақ тілінің грамматикасы: Негізгі ережелер:** Қазақ тілінің грамматикасы – тілдің негізгі құрылымдық жүйесі. Бұл ережелер сөздердің өзгеру тәртібін, сөйлем құруды анықтайды. Қазақ тіліндегі грамматикалық жүйе өзіне тән ерекшеліктермен, сөз таптарымен, олардың байланысымен сипатталады.
- **Сөз таптары: зат есім, сын есім, етістік:** Қазақ тілінде сөз таптары маңызды орын алады. Зат есім, сын есім, етістік – қазақ тілінің негізгі сөз таптары. Олар сөйлемдегі негізгі қызметтерді атқарып, оның мағынасын айқындайды.
- **Қазақ тілінің лексикасы: сөздер мен сөз тіркестері:** Лексика – тілдің сөздік қоры мен оның мағыналарының жиынтығы. Қазақ тіліндегі сөздер мен сөз тіркестері нақты мағына білдіріп, ойды дұрыс жеткізуге мүмкіндік береді.
- **Қазақ тілінде сөздердің тіркесуі:** Сөздер арасындағы тіркесу заңдылықтары қазақ тілінің грамматикасын құрайды. Тіркесу – сөздердің бір-бірімен байланысуы, яғни, сөз тіркестерінің дұрыс құрылуы.
- **Синтаксис: сөйлем құрылымы:** Синтаксис – тілдегі сөздердің бір-бірімен байланысу заңдылықтарын зерттейтін бөлім. Қазақ тілінде сөйлем құрылымы, оның түрлері мен құрылысы әртүрлі бола алады.
- **Тілдік өзгерістер және диалектілер:** Тіл өзгерістері тілдің дамуы мен уақыт ағымына сай қалыптасады. Диалектілер қазақ тілінің аймақтық ерекшеліктерін білдіреді. Олар тілдің байлығын, көптүрлілігін көрсетеді.
- **Қазақ тілі мен әдебиетінің байланысы:** Қазақ тілі мен әдебиеті өзара тығыз байланысты. Әдебиет – тілдің ең жоғарғы көрінісі, оның дамуы мен байлығын көрсетеді. Қазақ әдебиеті тілдің қасиетін айқындап, оның дамуына үлкен ықпал етеді.
- **Қазақ тілінің фразеологиясы:** Фразеология – тілдегі тұрақты сөз тіркестері мен идиомаларды зерттейді. Қазақ тіліндегі фразеологизмдер ұлттық ерекшеліктерді білдіріп, тілдің көркемдігі мен тереңдігін көрсетеді.
- **Қазақ тілінің орфографиясы мен орфоэпиясы:** Орфография – тілдегі сөздерді дұрыс жазу ережелерін білдіреді, ал орфоэпия – сөздердің дұрыс айтылу ережелерін зерттейді. Бұл ережелер тілдің дұрыс қолданылуын қамтамасыз етеді.

- **Қазақ тіліндегі стильдер: ғылыми, ресми, ауызша:** Қазақ тілінде әртүрлі стильдер бар. Ғылыми стиль нақты әрі дәл ақпарат беру үшін, ресми стиль құжаттар мен заңдар үшін, ал ауызша стиль күнделікті қарым-қатынас үшін қолданылады.
- **Қазақ тіліндегі сөздердің қолданылу аясы:** Қазақ тіліндегі сөздер әртүрлі контексте қолданылуы мүмкін. Олардың мағынасы тек тілдің ішкі заңдылықтарына ғана емес, сонымен қатар сөйлеу жағдайына да байланысты.
- **Қазақ тілі мен әлем тілдерінің салыстырмалы зерттеуі:** Қазақ тілі мен әлем тілдерінің салыстырмалы зерттеуі олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын көрсетуге мүмкіндік береді. Бұл зерттеулер тілдердің даму жолдарын және өзара әсерін түсінуге көмектеседі.
- **Қазақ тілінің оқу процесіндегі инновациялық әдістері:** Қазақ тілін оқытудағы инновациялық әдістер оқушылардың білім алу тәсілдерін жаңартады. Бұл әдістер оқушылардың қызығушылығын арттырып, шығармашылық ойлау қабілеттерін дамытады.
- **Қазақ тілін үйренудегі интернет ресурстары мен құралдар:** Интернет ресурстары мен түрлі құралдар қазақ тілін үйренуде тиімді көмекші болып табылады. Бұл құралдар оқушыларға тілдің әртүрлі аспектілерін меңгеруге мүмкіндік береді.
- **Қазақ тілінің болашағы мен заманауи қолданылуы:** Қазақ тілінің болашағы бүгінгі жастар мен оның заманауи қолданысымен тығыз байланысты. Қазақ тілін сақтап қалу мен дамыту – болашақ ұрпақтың міндеті.

Теориялық негіздер

1. Қазақ тілін оқытудағы инновациялық бағыттар.
Қазіргі білім беру жүйесінде қазақ тілін оқыту тек дәстүрлі әдістермен шектелмейді. Инновациялық бағыттарға жобалық әдіс, модульдік оқыту, критериалды бағалау, АКТ қолдану, интеграциялық сабақтар, CLIL әдісі (тіл мен пәнді кіріктіріп оқыту) жатады. Бұл бағыттар студенттің қызығушылығын арттырып, практикалық сөйлеу дағдыларын жетілдіреді.
2. Интербелсенді әдістер ұғымы және олардың ерекшеліктері.
Интербелсенді әдіс – білім алушыны сабаққа белсенді қатыстыруға негізделген оқыту тәсілдері. Ерекшелігі:
оқушының танымдық әрекетін жандандырады;
пікірталас пен өзара қарым-қатынасқа жағдай жасайды;
шығармашылық ойлауды дамытады;
топтық жұмысқа үйретеді.
3. АКТ-ның қазақ тілін оқытудағы маңызы.
Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар (АКТ) қазақ тілін оқытуда үлкен рөл атқарады. Мысалы: мультимедиялық презентациялар, электронды оқулықтар, онлайн тесттер, мобильді қосымшалар тіл үйренуді жеңілдетеді. АКТ студентті дербес жұмыс жасауға, өзін-өзі тексеруге, тілдік ортаға енуге мүмкіндік береді.

4. Интербелсенді әдістерді қолданудың педагогикалық шарттары.
Интербелсенді әдістерді тиімді қолдану үшін мұғалім мына шарттарды сақтауы қажет:

Сабақ мақсатын нақты қою;

Әдісті тақырыпқа сай таңдау

Студенттердің жас ерекшелігін ескеру;

Уақытты дұрыс бөлу;

Әр оқушының белсенді қатысуын қадағалау.

Интербелсенді әдістер жүйесі

1. Топтық жұмыс: ойталқы, пікірталас, жобалық әдіс.

Ойталқы – бір тақырыпқа байланысты идеяларды жинау.

Пікірталас – белгілі бір мәселе бойынша екі жақты көзқарасты қорғау.

Жобалық әдіс – студент белгілі бір тақырыпты зерттеп, қорытындысын ұсынады.

2. Жұптық жұмыс: сұрақ-жауап, диалог құрастыру, рөлдік ойын.

Жұптық жұмыс студенттерді қарым-қатынас жасауға үйретеді.

Сұрақ-жауап арқылы тілдік белсенділік дамиды.

Диалог құрастыру – ауызекі сөйлеуді жетілдіреді.

Рөлдік ойын – шынайы өмір жағдайын сахналауға мүмкіндік береді.

3. Жеке жұмыс: шығармашылық тапсырмалар, эссе, портфолио.

Жеке жұмыс студенттің өз бетімен ойлануына жағдай жасайды. Эссе жазу – ойды жүйелеуге, портфолио жинақтау – өз жетістігін бағалауға көмектеседі.

4. Ойын элементтері: тілдік ойындар, тренингтер.

Тілдік ойындар сабаққа қызығушылық тудырады (сөзжұмбақ, домино, лото).

Тренингтер қарым-қатынас жасау дағдысын жетілдіреді.

5. АКТ арқылы оқыту: Kahoot, Quizizz, LearningApps, Padlet, интерактивті тақта.

Kahoot, Quizizz – тест түрінде жарыс өткізуге мүмкіндік береді.

LearningApps – дайын жаттығуларды пайдалану.

Padlet – онлайн тақтада топтық жұмыс жүргізу.

Интерактивті тақта – көрнекілік жасауға қолайлы.

Әдістер мен тәсілдер

1. «Миға шабуыл» әдісі

Белгілі бір сұрақ қойылады, студенттер ойларын тез айтады. Мақсаты – идеяларды көптеп жинау, еркін ойлауды дамыту.

2. «INSERT» әдісі

Мәтінді оқи отырып, оқушы белгілер қойып шығады: «V – білемін», «+ – жаңа ақпарат», «- білмеймін», «? – білгім келеді». Бұл әдіс мәтінмен жұмыс істеуге үйретеді.

3. «Кубизм» әдісі

Бір ұғымды алты қырынан қарастыру (сипаттау, салыстыру, қолдану, талдау, ассоциация, аргумент). Оқушы ұғымды жан-жақты сипаттайды.

4. «Венн диаграммасы» әдісі

Екі ұғымды салыстыруға арналған. Ортақ қасиеттерін ортасына, айырмашылықтарын шетіне жазады.

5. «Бес жолды өлең» әдісі

1-жол – тақырып;

2-жол – 2 сын есім;

3-жол – 3 етістік;

4-жол – 4 сөзден тұратын сөйлем;

5-жол – қорытынды сөз.

Бұл әдіс қорытындылауға үйретеді.

6. «Дебат» әдісі

Белгілі бір тақырып төңірегінде екі топ қарама-қарсы пікірді қорғайды.

Мақсаты – ойды дәлелдеу, сөйлеу мәдениетін дамыту.

7. «Рольдік ойын» әдісі

Студенттер кәсіби немесе өмірлік жағдайларды сахналайды. Мысалы:

«Дәрігер – науқас», «Сатушы – сатып алушы». Бұл әдіс тілді қарым-қатынаста қолдануға үйретеді.

2.«Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интербелсенді әдістер» бағдарламасындағы тапсырмаларды бағалау критерийі

Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интербелсенді әдістер бойынша оқушылардың оқу нәтижелерін бағалауда келесі критерийлер негізге алынады:

1. **Тілдік дағдыларды меңгеру:**
  - **Жазбаша тілдік дағдылар:** Оқушылардың жазба жұмыстарында грамматикалық дұрыс құрылымдарды қолдануы, сөздік қорын тиімді пайдалану деңгейі бағаланады.
  - **Ауызша тілдік дағдылар:** Оқушылардың ауызша сөйлеуінде анықтық, түсініктілік, сөйлем құрылымы, сөздер мен сөз тіркестерін дұрыс қолдану бағаланады.
2. **Шығармашылық қабілеттерін көрсету:**
  - **Шығармашылық жұмыстар:** Эссе, шығарма жазу, жеке немесе топтық жобалар арқылы оқушылардың шығармашылық ойлау қабілеттері бағаланады. Оқушылардың тақырыпты терең түсінуі, өзіндік пікірін жеткізе білуі, сөздік қорының байлығы маңызды көрсеткіш болып табылады.
  - **Идеялардың өзектілігі мен жүйелілігі:** Шығармашылық жұмыстарда ұсынылған идеялардың нақты, жүйелі түрде жеткізілуі бағаланады.
3. **Сын тұрғысынан ойлау дағдылары:**
  - **Пікірталас:** Оқушылардың пікірталас барысында өз көзқарасын ұтымды дәлелдей білуі, қарсы пікірлерді тыңдап, оларға жауап беру қабілеттері тексеріледі.
  - **Мазмұнды талдау:** Оқушылардың мәтіндер мен ақпаратты дұрыс талдай білуі, қорытынды жасай алу қабілеттері бағаланады.
4. **Топтық жұмыс пен ынтымақтастық:**
  - **Топтық тапсырмалар:** Топта жұмыс істеу барысында оқушылардың бірлескен жұмысын бағалау. Оқушылардың топтық тапсырмаларды дұрыс бөліп орындауы, бір-біріне көмек көрсетуі, топтың нәтижеге қол жеткізуі басты назарда болады.
  - **Жауапкершілік:** Әр оқушының тапсырмаға қосқан үлесі, жауапкершілігі мен белсенділігі бағаланады.
5. **Қазақ тіліне деген қызығушылық және мотивация:**
  - **Сабаққа қатысу:** Оқушылардың сабаққа белсенді қатысуы, тапсырмаларды өз уақытында орындауы, сұрақтарға жауап беруі бағаланады.
  - **Қызығушылық:** Оқушылардың сабақта өздері жасаған жұмыстарға қызығушылық танытуы, қазақ тілінде сөйлесуге деген ынтасы тексеріледі.

6. Құрылымдық және ұйымдық дағдылар:

- **Тапсырмаларды орындау:** Оқушылардың тапсырмаларды орындау барысында жұмыс құрылымын сақтауы, жұмыстың дұрыс ұйымдастырылуы, логикалық құрылымы бағаланады.
- **Уақытты тиімді пайдалану:** Оқушылардың тапсырмаларды уақытында орындауы, өз уақытын тиімді пайдалану қабілеті ескеріледі.

Бағалау тәсілдері:

- **Жеке жұмыс:** Оқушылардың жеке орындаған жұмыстары, эссе, жазба тапсырмалары, шығармалар тексеріліп, бағаланады.
- **Топтық жұмыс:** Топтар арасындағы өзара ынтымақтастық және жалпы топтың нәтижесі бағаланады.
- **Қалыптастырушы бағалау:** Оқушылардың оқу үдерісіндегі жетістіктері мен кемшіліктері үнемі бағаланып, кері байланыс беріледі.
- **Жинақтаушы бағалау:** Сабақтың немесе оқу кезеңінің соңында оқушылардың жалпы жетістіктері жинақталып, қорытындыланады.

3. Күнтізбелік тақырыптық жоспар аптасына

Топ: ЭРТ-24-2, аптасына – 2 сағат, барлығы – 34 сағат)

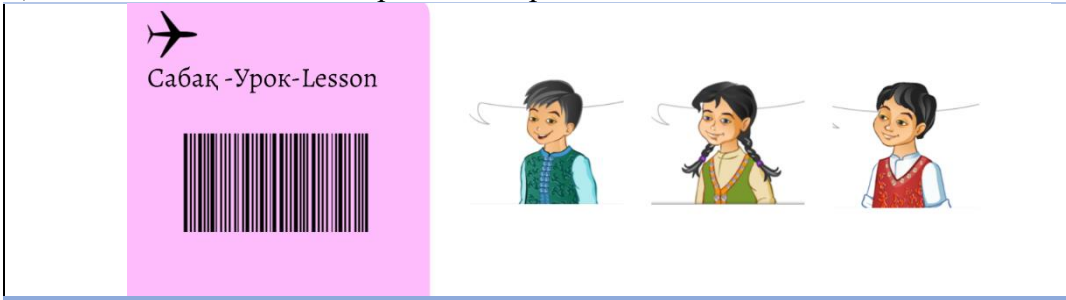

Сабак №	Тақырып	Мақсаты	Сағат саны	Күтілетін нәтиже
1-2	Қазақ тілінің маңызы мен ерекшеліктері	Қазақ тілінің маңыздылығын түсіндіру	2	Тілді қоғамдағы рөлі туралы түсінік қалыптасады
3-4	Тіл және мәдениет: байланыс	Тіл мен мәдениеттің байланысын көрсету	2	Тіл мен мәдениеттің өзара байланысын түсіну
5-6	Қазақ тілінің грамматикасы: Негізгі ережелер	Грамматика негіздерін үйрету	2	Грамматикалық ережелерді меңгеру
7-8	Сөз таптары: зат есім, сын есім, етістік	Сөз таптарын түсіндіру	2	Сөз таптарын дұрыс ажырату
9-10	Қазақ тілінің лексикасы: сөздер мен сөз тіркестері	Лексикалық бірліктердің маңызын көрсету	2	Лексика мен сөз тіркестерін дұрыс қолдану
11-12	Қазақ тілінде сөздердің тіркесуі	Сөздердің тіркесу заңдылықтарын үйрету	2	Сөздердің тіркесу ережелерін меңгеру
13-14	Синтаксис: сөйлем құрылымы	Сөйлем құрылымының ережелерін түсіндіру	2	Сөйлемнің құрылымын дұрыс жасау
15-16	Тілдік өзгерістер және диалектілер	Тілдің өзгеруі мен диалектілерді зерттеу	2	Диалектілерді тану
17-18	Қазақ тілі мен әдебиетінің байланысы	Тіл мен әдебиеттің байланысын көрсету	2	Әдебиетпен байланысын түсіну
19-20	Қазақ тілінің фразеологиясы	Фразеологияның мағынасын түсіндіру	2	Фразеологияны дұрыс қолдану
21-22	Қазақ тілінің орфографиясы мен орфоэпиясы	Орфография мен орфоэпия ережелерін түсіндіру	2	Орфография мен орфоэпияны дұрыс қолдану

23-24	Қазақ тіліндегі стильдер: ғылыми, ресми, ауызша	Әртүрлі стильдерде жазуды үйрету	2	Стильдерде жазу дағдыларын меңгеру
25-26	Қазақ тіліндегі сөздердің қолданылу аясы	Сөздерді дұрыс қолдануды үйрету	2	Сөздердің қолданылуын анықтау
27-28	Қазақ тілі мен әлем тілдерінің салыстырмалы зерттеуі	Қазақ тілін салыстырып зерттеу	2	Әлем тілдерімен салыстыру
29-30	Қазақ тілінің оқу процесіндегі инновациялық әдістері	Инновациялық әдістерді үйрету	2	Инновациялық әдістерді қолдану
31-32	Қазақ тілін үйренудегі интернет ресурстары мен құралдар	Интернет ресурстарын қолдану	2	Интернет арқылы қазақ тілін үйрену
33-34	Қазақ тілінің болашағы мен заманауи қолданылуы	Қазақ тілінің болашағын талқылау	2	Қазақ тілінің болашағы туралы пікір қалыптастыру
	Всего		34 сағат	

4. Оқытуды ұйымдастыруға әдістемелік нұсқаулар

Әдістемелік нұсқауға кіретіндер:

- әрбір тарау немесе тақырып бойынша негізгі мазмұндық бөліктер;
- оқу-тәрбие үрдісін ұйымдастырудың әдістері мен тәсілдеріне сипаттама, сабақ өткізу формасы

№ 1-2				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілінің маңызы мен ерекшеліктері			
				
Сабақтың мақсаты	Қазақ тілінің маңыздылығын түсіндіру			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
				
Сабақтың басы	<p>Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		

<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>Тапсырма 1: "Қазақ тілінің маңызы" тақырыбына эссе жазу.</p> <ul style="list-style-type: none"> Оқушылар қазақ тілінің қоғамдағы маңыздылығы, оның мәдениетіміз бен ұлттық бірлігіміздегі орны туралы эссе жазады. <p>Жауап (мысалы): Қазақ тілі – біздің басты байлығымыз, ол бізді біртұтас халық етеді. Тіл арқылы ұлттық құндылықтар, тарих пен мәдениет ұрпақтан ұрпаққа беріледі. Қазақ тілі – мемлекеттің негізі, ол біздің дербес ұлт екенімізді айқындайды.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Қазақ тілінің маңыздылығы туралы өз ойын түсінікті әрі дұрыс жеткізген. Эсседе қазақ тілі мен мәдениет арасындағы байланысты көрсеткен. Тілдің ұлттық бірлік пен қоғамдағы орнын дұрыс сипаттаған. Эссе көлемі мен құрылымына сай жазылған (кем дегенде 150 сөз). <p>Тапсырма 2: "Тілдің рөлі" тақырыбына топтық талқылау өткізу.</p> <ul style="list-style-type: none"> Оқушылар екі топқа бөлініп, қазақ тілінің қоғамдық өмірдегі, мемлекеттік қызметте және жеке тұлға өміріндегі маңыздылығы туралы пікір алмасады. <p>Жауап (мысалы):</p> <ul style="list-style-type: none"> Топ 1: Қазақ тілі мемлекеттік қызметтің барлық саласында қолданылуы тиіс. Бұл ұлттық бірлікті нығайтып, әр азаматтың өз тілінде сөйлеу құқығын қамтамасыз етеді. Топ 2: Қазақ тілі қазіргі уақытта толыққанды барлық салаларда қолданылмайды. Бірақ, оны дамытуға арналған мемлекеттік бағдарламалар арқылы бұл мәселе шешілуі мүмкін. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Топтық талқылауда белсенді қатысқан. Қазақ тілінің қоғамдағы орнын нақты мысалдармен негіздеген. Өз пікірін дәлелдеген және қарсы 	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p>	 <p>презентация, таратпа материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламт ор ресурстары</p> <p>презентация, таратпа материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламт ор ресурстары</p> <p>карточкалар, ғаламт ор ресурстары</p>
---	--	--	---	--

- пікірлерді тыңдаған.
- Топ арасында ынтымақтастық пен пікір алмасуды жүзеге асырған.

Тапсырма 3: "Қазақ тілінің даму деңгейі" бойынша диаграмма жасау.

- Оқушылар қазақ тілінің қазіргі даму деңгейі мен болашағы туралы диаграмма немесе кесте құрады, әртүрлі саладағы қолданылу деңгейін көрсетеді.

Жауап (мысалы):

- **Диаграммадағы көрсеткіштер:**
  - Мемлекеттік басқару: 80%
  - Білім беру: 90%
  - Көпшілік ақпарат құралдары: 60%
  - Кәсіпкерлік және бизнес: 40%
  - Күнделікті қарым-қатынас: 95%

Дескриптор:

- Диаграмманы дұрыс және түсінікті түрде жасаған.
- Қазақ тілінің әртүрлі салалардағы қолданылу деңгейін дұрыс сипаттаған.
- Мазмұнның ғылыми тұрғыдан негізделген.

□ Тапсырма 4: Қазақ тілінің ұлттық мәдениет пен дәстүрмен байланысын талдау.

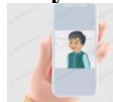

- Оқушылар қазақ тілінің ұлттық мәдениет, дәстүр және тарихпен байланысын талдап, негізгі тұжырымдар жасайды.

Жауап (мысалы): Қазақ тілі ұлттық мәдениетіміздің айнасы болып табылады. Әр сөздің артында халқымыздың тарихы, салт-дәстүрлері мен дүниетанымы жатыр. Тіл арқылы қазақтың ұлттық болмысын, мінез-құлқын, әлемді қабылдау ерекшеліктерін түсінуге болады.

Дескриптор:

- Қазақ тілінің мәдениетпен байланысын нақты әрі жүйелі түрде сипаттаған.
- Қазақ тілінің ұлттық дәстүр мен тарихты сақтаудағы рөлін айқындаған.
- Талдау дәлелдермен негізделген.

<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p> 	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>		
--	---	--------------------------------------	---	---

№ 3-4				
Топ:	Қатысушылар саны: -		Қатыспағандар саны:	
Сабақтың тақырыбы	<p>Тіл және мәдениет: байланыс</p> 			
Сабақтың мақсаты	Тіл мен мәдениеттің байланысын көрсету			
Сабақ барысы				
<p>Сабақ кезеңдері</p> 	<p>Мұғалімнің оқу іс-әрекеті</p>	<p>Оқушының іс-әрекеті</p> 	<p>Бағалау</p> 	<p>Ресурстар</p>
<p>Сабақтың басы</p> 	<p>Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақыры</p>		

		бын біледі		
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: "Тіл мен мәдениет байланысы" тақырыбына эссе жазу.</p> <p>Мазмұны: Оқушылар қазақ тілінің мәдениетімізбен байланысын, тілдің ұлттық құндылықтар мен дәстүрлерді сақтаудағы рөлін сипаттайтын эссе жазады.</p> <p>Жауап (мысалы): Тіл мен мәдениет бір-бірінен ажырамайтын ұғымдар. Қазақ тілі – біздің мәдениетіміздің көрінісі, оның сөздері мен сөз тіркестері біздің ұлттық дүниетанымымызды көрсетеді. Әрбір сөздің артында халқымыздың тарихы мен дәстүрлері жатыр. Тіл арқылы біз ұлттық құндылықтарды сақтап, болашақ ұрпаққа жеткіземіз. Мысалы, «жүрек», «махаббат», «құрмет» деген сөздер қазақ халқының дүниетанымын, оның адамгершілік қасиеттерін білдіреді.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тіл мен мәдениеттің өзара байланысын дұрыс түсіндірген. • Мәдениеттің тіл арқылы берілуі туралы пікірін дәлелдеген. • Эссе көлемі мен құрылымын сақтаған. • Қазақ тілінің мәдениетіміздегі маңыздылығын нақты мысалдармен негіздеген. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Тіл мен мәдениет туралы пікірталас.</p> <p>Мазмұны: Оқушылар екі топқа бөлініп, «Тіл мен мәдениет бір-бірінен бөлек ұғымдар ма, әлде біртұтас құбылыс ретінде қарастырылуы тиіс пе?» деген тақырыпта пікірталас ұйымдастырады.</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Топ 1: Тіл мен мәдениет біртұтас құбылыс ретінде қарастырылуы тиіс. Тіл – мәдениеттің негізгі құралы, ол бізге ұлттың болмысын, салт-дәстүрін, 	<p> Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p> Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p> Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p> Берілген тапсырманы орындайды.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p>	<p> презентация, таратпa материалдар</p> <p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p> презентация, таратпa материалдар</p> <p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p> карточка</p>

дүниетанымын жеткізеді. Мәдениет тіл арқылы сақталып, ұрпақтан ұрпаққа беріледі.

- **Топ 2:** Тіл мен мәдениет бір-бірінен бөлек болуы мүмкін. Мәдениет тек тіл арқылы ғана емес, сондай-ақ әдет-ғұрыштар, өнер, музыка арқылы да беріледі. Тіл тек мәдениеттің бір бөлігі болып табылады.

Дескриптор:

- Пікірталас барысында өз пікірін анық және дәлелді жеткізген.
- Қарсы пікірлерді тыңдап, оларға жауап беріп, өз көзқарасын қорғаған.
- Топ арасында белсенді пікір алмасуды жүзеге асырған.
- Мәдениет пен тіл арасындағы байланыс туралы нақты пікір айтқан.

3. Тапсырма 3: "Мәдениеттанудың негізгі ұғымдары" бойынша кесте толтыру.

Мазмұны:

Оқушылар мәдениеттанудың негізгі ұғымдары мен олардың тілмен байланысын сипаттайтын кесте құрады. Тілдің мәдениетке, дәстүрге және тарихқа қалай ықпал ететінін көрсетеді.

Жауап (мысалы):

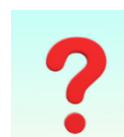
Ұғым	Мәдениетпен байланысы
Тіл	Тіл мәдениеттің көрінісі, ұрпақтан ұрпаққа ұлттық құндылықтарды жеткізеді.
Дәстүр	Тіл арқылы дәстүрлер мен салттарды ұрпақтан ұрпаққа жеткізу мүмкіндігі бар.
Өнер	Өнер шығармашылығы да тіл арқылы жеткізіледі, тіл өнер туындыларында негізгі рөл атқарады.
Тарих	Тіл арқылы ұлттық тарих, оқиғалар мен тарихи тұлғалар туралы мәлімет беріледі.

Қосымша а деректер жинақта йды.

Нәтижеге бағытталған білім алады.

Нәтижеге бағытталған білім алады.

»

ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»

ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»

ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі

калар, ғаламт ор ресурс тары

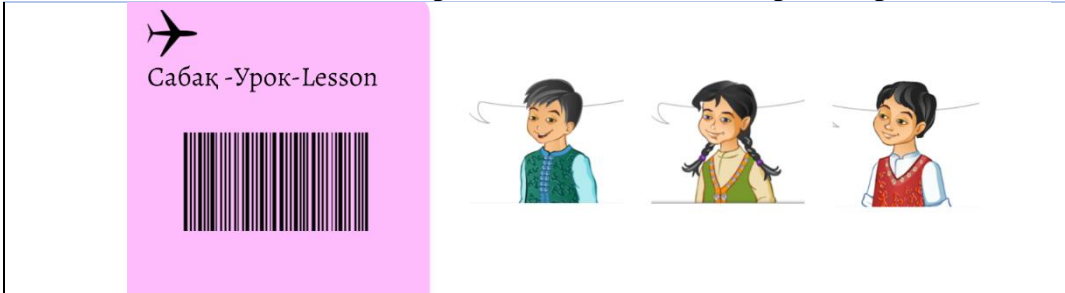

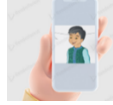

презентация, таратп а матери алдар

карточ калар, ғаламт ор ресурс тары

р и х		Берілген тапсырманы орындайды.		
<p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Мәдениеттанудың негізгі ұғымдарын түсініп, кестеге дұрыс толтырған. • Тіл мен мәдениет арасындағы байланысты нақты және жүйелі түрде көрсете білген. • Кесте форматында ақпаратты дұрыс әрі ұғынықты жеткізген. 				
<p>4. Тапсырма 4: "Тіл арқылы мәдениеттің сақталуы" туралы сұрақтарға жауап беру.</p>				
<p>Мазмұны: Оқушылар төмендегі сұрақтарға жауап береді:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қазақ тілінің мәдениет пен ұлттық құндылықтарды сақтаудағы рөлі қандай? • Тілдің ұрпақтан ұрпаққа берілуінде қандай қиындықтар бар? • Қазіргі заманда тілдің мәдениетті сақтау қабілетіне қандай қауіптер бар? 				
<p>Жауап (мысалы):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қазақ тілінің мәдениет пен ұлттық құндылықтарды сақтаудағы рөлі зор. Тіл арқылы біздің тарихымыз, салт-дәстүрлеріміз, наным-сенімдеріміз ұрпақтан ұрпаққа беріледі. • Тілдің ұрпақтан ұрпаққа берілуінде ең басты қиындық – заманауи технологиялардың ықпалы мен тілдің басқа тілдермен араласуы. Бұл тілдің таза күйін сақтауға қиындық туғызады. • Қазіргі заманда тілдің мәдениетті сақтау қабілетіне ең үлкен қауіп – жастардың өз ана тілін жеткіліксіз деңгейде меңгеруі және ағылшын тілінің үстемдігі. 				
<p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тілдің мәдениет сақтаудағы рөлін нақты әрі толық жауап берген. • Жастардың тіл меңгерудегі қиындықтарын атап көрсеткен. • Қазіргі кездегі тілдің сақталуына қатысты 				

	мәселелерді түсінікті түрде сипаттаған.			
Сабақтың соңы 5 мин	Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.	Сабаққа кері байланыс береді.		
				

№ 5-6				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілінің грамматикасы: Негізгі ережелер			
				
Сабақтың мақсаты	Грамматика негіздерін үйрету			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
		 		
Сабақтың басы	Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.	Оқушылар сабаққа		

	<p align="center">Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>дайында лады</p> <p align="center">Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: "Зат есімдер" тақырыбы бойынша тест тапсырмалары.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға зат есімдердің дұрыс қолданылуын тексеру үшін тест тапсырмаларын орындау қажет.</p> <p>Тест сұрақтары:</p> <ol style="list-style-type: none"> Зат есімнің қайсысы дұрыс жазылған? <ul style="list-style-type: none"> A) Алматы B) Алмата C) АЛмат D) Алматау Қай сөз зат есім? <ul style="list-style-type: none"> A) Әдемі B) Оқу C) Үй D) Жүгіру "Қала" сөзі қандай зат есімге жатады? <ul style="list-style-type: none"> A) Жалпы зат есім B) Деректі зат есім C) Зат есімнің жоқтау септігі D) Жинақтау зат есімі <p>Жауаптар:</p> <ol style="list-style-type: none"> A) Алматы C) Үй A) Жалпы зат есім <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Тест сұрақтарына дұрыс жауап берді. Зат есімдер тақырыбы бойынша білімін дұрыс көрсетті. Грамматикалық ережелерді дұрыс қолдана алды. 	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p>	<p>ҚБ «Бағдарлам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p>	 <p>презентация, таратпалар материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p>презентация, таратпалар материалдар</p>

2. Тапсырма 2: Сын есімдерді талдау.

Мазмұны:

Оқушыларға бірқатар сөйлемдер беріледі, олардың ішінде сын есімдерді табу және оларды талдау керек.

Сөйлемдер:

1. Жаңа кітапты алғаннан кейін ол өте қуанышты болды.
2. Ол әдемі гүлдер сатып алды.
3. Үйіміздің алдына көк бұтақтарды отырғыздық.

Жауап (мысалы):

1. Жаңа (сын есім) – заттың сипаттамасын көрсетеді, кітап (зат есім).
2. Әдемі (сын есім) – гүлдер (зат есім).
3. Көк (сын есім) – бұтақтар (зат есім).

Дескриптор:

- Сын есімдерді дұрыс тапты.
- Олардың мағынасын дұрыс түсіндірді.
- Сөйлем ішінде сын есімнің қолданылуын анықтады.

---

3. Тапсырма 3: Етістіктерді септеу.

Мазмұны:

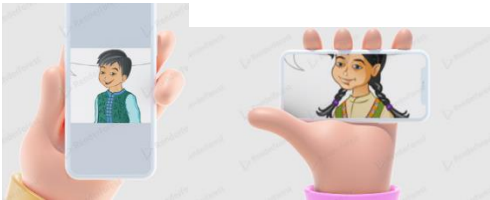

Оқушыларға етістіктердің дұрыс септелуін анықтап, сөйлемдерде қолдану керек.

Сөйлемдер:

1. Мен бүгін сабақ оқыдым. (оқы)
2. Ол келіп, маған көмек көрсетті. (көмек көрсету)
3. Біз биыл жазда демаламыз. (демалу)

Жауап (мысалы):

1. Мен бүгін сабақ оқыдым. (Оқыды – өткен шақ, 1-жақ, жекеше, толық сөйлем)
2. Ол келіп, маған көмек көрсетті. (Көрсетті – өткен шақ, 3-жақ, жекеше)
3. Біз биыл жазда демаламыз. (Демаламыз –

	<p>келер шақ, 1-жақ, көпше)</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Етістіктердің дұрыс септелуін анықтады. • Сөйлемдегі етістікті дұрыс белгіледі. • Етістіктердің әртүрлі шақтардағы қолданылуын түсіндірді. <hr/> <p>4. Тапсырма 4: Қазақ тіліндегі көптік жалғаулар.</p> <p>Мазмұны: Оқушылар көптік жалғауларының дұрыс қолданылуын тексеріп, мысалдар келтіреді.</p> <p>Мысалдар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оқушылар ... (оқушы) 2. Мектептер ... (мектеп) 3. Достар ... (дос) <p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оқушылар – көптік жалғауы "лар" қосылады. 2. Мектептер – көптік жалғауы "лер" қосылады. 3. Достар – көптік жалғауы "дар" қосылады. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Көптік жалғауларын дұрыс қолданды. • Көптік жалғаулардың әртүрлі сөздерде қалай қолданылатынын дұрыс көрсетті. • Көптік жалғауларын дұрыс жіктеп, мысалдар келтірді. 			
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p> 	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>		

№ 7-8				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	<p>Сөз таптары: зат есім, сын есім, етістік</p> 			
Сабақтың мақсаты	Сөз таптарын түсіндіру			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
				
Сабақтың басы	<p>Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		
Сабақтың ортасы	<p>1. Тапсырма 1: Зат есімдерді анықтап, оларды топтастыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға төмендегі сөздер беріледі, оларды зат есімдерге жатқызу керек, содан кейін әрбір зат есімді белгілі бір категорияға топтастыру</p>	 <p>Берілген тапсырманы орындай</p>	ҚБ «Бағдаршам»	 презентация, таратпа

	<p>қажет (адам, жануар, зат).</p> <p>Сөздер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Адам 2. Ит 3. Бала 4. Кітап 5. Дүкен 6. Орман <p>Жауап (мысалы):</p> <p>Зат есімдер Категория</p> <table> <tr> <td>Адам</td> <td>Адам</td> </tr> <tr> <td>Ит</td> <td>Жануар</td> </tr> <tr> <td>Бала</td> <td>Адам</td> </tr> <tr> <td>Кітап</td> <td>Зат</td> </tr> <tr> <td>Дүкен</td> <td>Зат</td> </tr> <tr> <td>Орман</td> <td>Зат</td> </tr> </table> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Зат есімдерді дұрыс анықтады. • Сөздерді дұрыс категорияларға топтастырды. • Әр зат есімнің мағынасын дұрыс түсіндірді. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Сын есімдерді сөйлемдерде қолдану.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше сөздер беріледі, олардың сын есім екенін анықтап, сөйлемдерде қолдану қажет.</p> <p>Сөздер: әдемі, үлкен, қызықты, жаңа, көк</p> <p>Сөйлемдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бала өте _____. 2. Бұл _____ кітапты мен оқыдым. 3. _____ үйде өте жайлы. 4. Жазда _____ аспан көрінеді. 5. _____ көрініс ұнады. 	Адам	Адам	Ит	Жануар	Бала	Адам	Кітап	Зат	Дүкен	Зат	Орман	Зат	<p>ды.</p> <p> Қосымша деректер жинақталды.</p> <p> Нәтижеге бағытталған білім алады.</p>	<p>ҚБ: «Өзің-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін»</p>	<p>материалдар</p> <p> карточкалар, ғаламторм ресурстары</p> <p> презентация, таратпалар</p> <p></p>
Адам	Адам															
Ит	Жануар															
Бала	Адам															
Кітап	Зат															
Дүкен	Зат															
Орман	Зат															

	<p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бала өте әдемі. 2. Бұл жақсы кітапты мен оқыдым. 3. Жаңа үйде өте жайлы. 4. Жазда көк аспан көрінеді. 5. Қызықты көрініс ұнады. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сын есімдерді дұрыс тауып, сөйлемде қолданды. • Сөйлемдерде сын есімдердің рөлін дұрыс түсіндірді. • Сын есімдерді сөйлемдегі мағынасына қарай қолданды. <hr/> <p>3. Тапсырма 3: Етістік шақтарын анықтау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға етістіктердің әртүрлі шақтағы формалары беріледі, оларды анықтап, дұрыс шаққа жатқызу қажет.</p> <p>Етістіктер: жүріп жатыр, оқыды, бара жатыр, жазамын, көреді</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <table border="0"> <thead> <tr> <th>Етістік</th> <th>Шақ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Жүріп жатыр</td> <td>Қазіргі шақ</td> </tr> <tr> <td>Оқыды</td> <td>Өткен шақ</td> </tr> <tr> <td>Бара жатыр</td> <td>Қазіргі шақ</td> </tr> <tr> <td>Жазамын</td> <td>Келер шақ</td> </tr> <tr> <td>Көреді</td> <td>Қазіргі шақ</td> </tr> </tbody> </table> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Етістіктердің шақтарын дұрыс анықтады. • Әр шақтың қолданылу ерекшелігін түсіндірді. • Шақтарды анықтауда дұрыс грамматикалық ережені қолданды. <hr/> <p>4. Тапсырма 4: Сөз таптарын анықтау.</p>	Етістік	Шақ	Жүріп жатыр	Қазіргі шақ	Оқыды	Өткен шақ	Бара жатыр	Қазіргі шақ	Жазамын	Келер шақ	Көреді	Қазіргі шақ	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p>	<p>сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p> <p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p>	<p>карточкалар, ғаламт орындары</p> <p>карточкалар, ғаламт орындары</p> <p>карточкалар, ғаламт орындары</p> <p>презентация, тараптар материалдар</p>
Етістік	Шақ															
Жүріп жатыр	Қазіргі шақ															
Оқыды	Өткен шақ															
Бара жатыр	Қазіргі шақ															
Жазамын	Келер шақ															
Көреді	Қазіргі шақ															

	<p>Мазмұны: Оқушыларға сөйлемдер беріледі, олар сөз таптарын анықтап, олардың рөлін түсіндіруі керек.</p> <p>Сөйлемдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бала ойыншықтармен ойнады. 2. Күзде ағаштар сары түске боялады. 3. Әдемі гүлдер гүлдеді. <p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бала – зат есім, ойыншықтар – зат есім, ойнады – етістік. 2. Күзде – мезгіл шектеулі сөз, ағаштар – зат есім, сары – сын есім, түске – зат есім. 3. Әдемі – сын есім, гүлдер – зат есім, гүлдеді – етістік. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сөйлемдердегі сөз таптарын дұрыс анықтады. • Әрбір сөздің грамматикалық рөлін дұрыс түсіндірді. • Сөз таптарының қолданылуын дұрыс көрсетті. 	 <p>Қосымша а деректер жина</p>	<p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p>	
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p>	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>	 	

№ 9-10		
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:

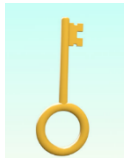

<p>Сабақтың тақырыбы</p>	<p>Қазақ тілінің лексикасы: сөздер мен сөз тіркестері</p> <div style="display: flex; align-items: center; justify-content: space-around;"> <div style="background-color: #ffccff; padding: 10px; border: 1px solid black; text-align: center;"> Сабақ -Урок-Lesson </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div>			
<p>Сабақтың мақсаты</p>	<p>Лексикалық бірліктердің маңызын көрсету</p>			
<p>Сабақ барысы</p>				
<p>Сабақ кезеңдері</p> 	<p>Мұғалімнің оқу іс-әрекеті</p>	<p>Оқушының іс-әрекеті</p> 	<p>Бағалау</p> 	<p>Ресурстар</p>
<p>Сабақтың басы</p> 	<p>Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Сөз тіркестерін құрастыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше сөздер беріледі, олардан дұрыс сөз тіркестерін құрастыру қажет.</p> <p>Сөздер: қара, үлкен, ағаш, көк, гүл</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <p>1. Қара ағаш</p>	 Берілген тапсырманы орындайды.	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p>	 презентация, таратпа материалдар

	<p>2. Үлкен гүл 3. Көк ағаш</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Сөз тіркестерін дұрыс құрастырды. Әрбір сөз тіркесін грамматикалық тұрғыдан дұрыс қолданды. Тіркестердің мағынасын дұрыс түсіндірді. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Синонимдер мен антонимдерді анықтау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға синонимдер мен антонимдер тізімі беріледі, оларды дұрыс ажырату қажет.</p> <p>Сөздер: жақсы – жаман, үлкен – кіші, ақылды – ақымақ, жылдам – баяу</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <ul style="list-style-type: none"> Жақсы – жаман (антонимдер) Үлкен – кіші (антонимдер) Ақылды – ақымақ (антонимдер) Жылдам – баяу (антонимдер) <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Синонимдер мен антонимдерді дұрыс анықтады. Әр сөздің мағынасын дұрыс түсіндірді. Сөздерді грамматикалық тұрғыдан дұрыс қолданды. <hr/> <p>3. Тапсырма 3: Сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын түсіндіру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше сөздер мен сөз тіркестері беріледі, олардың мағынасын түсіндіру керек.</p> <p>Сөздер: басшы, кішкентай, жақсы білім</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <ul style="list-style-type: none"> Басшы – ұйымды басқарушы адам. Кішкентай – көлемі немесе жас мөлшері 	<p> Қосымша деректер жинақтады.</p> <p> Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p> Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p> Қосымша деректер жинақтады.</p>	<p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p>	<p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p> презентация, таратпалар</p> <p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p>
--	---	--	---	--

	<p>бойынша аз.</p> <ul style="list-style-type: none"> Жақсы білім – толық, терең, сапалы білім. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Сөздер мен сөз тіркестерінің мағынасын дұрыс түсіндірді. Сөздер мен тіркестердің қолданылу ерекшеліктерін көрсетті. Әр сөздің мағынасын нақты және түсінікті жеткізді. 			
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p>	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>	 	

№ 11-12				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілінде сөздердің тіркесуі			
	 			
Сабақтың мақсаты	Сөздердің тіркесу заңдылықтарын үйрету			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
				

																			
<p>Сабақтың басы</p> 	<p align="center">Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p align="center">Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>																	
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Сөздердің тіркесу түрлерін анықтау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға сөйлемдер беріледі, олар сөздердің тіркесу түрлерін анықтап, түсіндіріп беруі қажет.</p> <p>Сөйлемдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ақша жинау 2. Үлкен үй 3. Қызыл гүл 4. Таңертеңгі серуен <p>Жауап (мысалы):</p> <table border="1" data-bbox="339 1384 1010 2056"> <thead> <tr> <th>Сөйлем</th> <th>Тіркесу түрі</th> <th>Түсініктеме</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Ақша жинау</td> <td>Сөз тіркесу (зат есім + етістік)</td> <td>Тақырыптық тіркесу. Ақша – зат есім, жинау – етістік.</td> </tr> <tr> <td>Үлкен үй</td> <td>Сөз тіркесу (сын есім + зат есім)</td> <td>Сын есім + зат есім тіркесі, үлкен сөзін үйге қатысты сипаттайды.</td> </tr> <tr> <td>Қызыл гүл</td> <td>Сөз тіркесу (сын есім + зат есім)</td> <td>Сын есім + зат есім тіркесі, гүлдің түсін сипаттайды.</td> </tr> <tr> <td>Таңертеңгі серуен</td> <td>Сөз тіркесу (зат есім + зат есім)</td> <td>Әрбір сөздің мағынасын бірігіп, уақыттық шектеуді білдіреді.</td> </tr> </tbody> </table>	Сөйлем	Тіркесу түрі	Түсініктеме	Ақша жинау	Сөз тіркесу (зат есім + етістік)	Тақырыптық тіркесу. Ақша – зат есім, жинау – етістік.	Үлкен үй	Сөз тіркесу (сын есім + зат есім)	Сын есім + зат есім тіркесі, үлкен сөзін үйге қатысты сипаттайды.	Қызыл гүл	Сөз тіркесу (сын есім + зат есім)	Сын есім + зат есім тіркесі, гүлдің түсін сипаттайды.	Таңертеңгі серуен	Сөз тіркесу (зат есім + зат есім)	Әрбір сөздің мағынасын бірігіп, уақыттық шектеуді білдіреді.	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтиже бағытталған білім алады.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p>	 <p>презентация, тараптар және материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламторм ресурстары</p> <p>презентация, тараптар және материалдар</p>
Сөйлем	Тіркесу түрі	Түсініктеме																	
Ақша жинау	Сөз тіркесу (зат есім + етістік)	Тақырыптық тіркесу. Ақша – зат есім, жинау – етістік.																	
Үлкен үй	Сөз тіркесу (сын есім + зат есім)	Сын есім + зат есім тіркесі, үлкен сөзін үйге қатысты сипаттайды.																	
Қызыл гүл	Сөз тіркесу (сын есім + зат есім)	Сын есім + зат есім тіркесі, гүлдің түсін сипаттайды.																	
Таңертеңгі серуен	Сөз тіркесу (зат есім + зат есім)	Әрбір сөздің мағынасын бірігіп, уақыттық шектеуді білдіреді.																	

	<p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тіркесу түрлерін дұрыс анықтады. • Әр тіркесу түрінің грамматикалық құрылымын түсіндірді. • Тіркесудің мағынасын нақты көрсетті. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Сөздерден тіркестер құрастыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше сөздер беріледі, олардан дұрыс тіркестер құрастырып, сөйлемдер құрау қажет.</p> <p>Сөздер:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кең • Көңіл • Сұлу • Гүл • Мектеп <p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кең көше 2. Сұлу қыз 3. Гүл бақша 4. Мектеп ауласы <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тіркестерді дұрыс құрды. • Әр тіркестің грамматикалық және мағыналық рөлін түсіндірді. • Тіркестердің дұрыс қолданылуын көрсетті. <hr/> <p>3. Тапсырма 3: Сөздердің тіркесу заңдылықтарын анықтау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше сөз тіркестері беріледі, оларды тіркесу заңдылығына қарай талдап, мағыналарын түсіндіріп жазу қажет.</p> <p>Тіркестер:</p>	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> 	<p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір»</p>	 <p>карточкалар, ғаламт ор ресурстары</p> <p>карточкалар, ғаламт ор ресурстары</p> <p>презентация, таратпа материалдар</p> <p>карточкалар,</p>
--	---	---	--	--

1. Қатты дауыл
2. Әдемі гүлдер
3. Биік тау
4. Жас бала

Жауап (мысалы):

Тіркес	Тіркесу заңдылығы	Түсіндірме
Қатты дауыл	Құрамы бойынша сөз тіркесі	Қатты – сын есім, дауыл – зат есім, сын есім зат есімді сипаттайды.
Әдемі гүлдер	Құрамы бойынша сөз тіркесі	Әдемі – сын есім, гүлдер – зат есім, сын есім зат есімді сипаттайды.
Биік тау	Құрамы бойынша сөз тіркесі	Биік – сын есім, тау – зат есім, сын есім зат есімді сипаттайды.
Жас бала	Құрамы бойынша сөз тіркесі	Жас – сын есім, бала – зат есім, сын есім зат есімді сипаттайды.

Дескриптор:

- Тіркесу заңдылығын дұрыс анықтады.
- Әр тіркестің мағынасын дұрыс түсіндірді.
- Сөздер мен олардың мағынасының байланысын көрсетті.

4. Тапсырма 4: Сөйлемдерде сөз тіркестерін қолдану.

Мазмұны:

Оқушыларға бірнеше сөйлемдер беріледі, олардағы сөз тіркестерін дұрыс пайдалану керек.

Сөйлемдер:

1. Менің досым өте _____ адам.
2. Біз саябақта _____ гүлдерді көрдік.
3. Әсем _____ кең жазықта жүгіріп жүр.
4. Ол біздің _____ ауылға келді.

Жауап (мысалы):

1. Менің досым өте **сұлу** адам.

Нәтижег
е
бағытта
лған
білім
алады.

Берілген
тапсырм
аны
орындай
ды.

тілек»

ҚБ
«Бір
түйін
сөз»
әдісі

ғаламт
ор
ресурс
тары

	<p>2. Біз саябақта қызыл гүлдерді көрдік. 3. Әсем құстар кең жазықта жүгіріп жүр. 4. Ол біздің қазақ ауылға келді.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Сөз тіркестерін сөйлемдерде дұрыс қолданды. • Сөйлемдерде сөз тіркестерінің грамматикалық рөлін дұрыс көрсетті. • Әр тіркестің мағынасын түсіндірді. <hr/> <p>5. Тапсырма 5: Қос сөздермен тіркес құрастыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға қос сөздер беріледі, олардан тіркестер құрастырып, сөйлемдер құрау қажет.</p> <p>Сөздер:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Әсем-әдемі • Көңіл-күй • Қара-құлақ • Жақсы-жаман <p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Әсем-әдемі гүлдер өте әдемі. 2. Көңіл-күйім бүгін жақсы. 3. Қара-құлақ мысық кезіп жүр. 4. Жақсы-жаман адамдар да болады. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қос сөздермен тіркестерді дұрыс құрастырып, сөйлемдерде қолданды. • Әр тіркесті грамматикалық тұрғыдан дұрыс құрды. • Қос сөздердің мағынасын түсіндірді. 			
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p>	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>		

№ 13-14

Топ: Қатысушылар саны: - Қатыспағандар саны:

Сабақтың тақырыбы

Синтаксис: сөйлем құрылымы

Сабақ -Урок-Lesson

Сабақтың мақсаты Сөйлем құрылымының ережелерін түсіндіру

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
		  		

Сабақтың басы	<p style="text-align: center;">Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p style="text-align: center;">Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		
----------------------	---	---	---	--

Сабақтың ортасы

1. Тапсырма 1: Сөйлемнің түрлерін анықтау.

Мазмұны:

Оқушыларға бірнеше сөйлемдер беріледі, оларды сөйлем түрлеріне қарай топтастыру қажет.

Сөйлемдер:

1. Мен кітап оқып отырмын.
2. Сендер бүгін қашан келесіңдер?
3. Түске дейін жұмысты аяқтаймыз.
4. Мектепке бару үшін ертерек тұру керек.
5. Осылай бәрі жақсы болады.

Жауап (мысалы):

Сөйлем	Сөйлем түрі	Түсініктеме
Мен кітап оқып отырмын.	Хабарлы сөйлем	Қарапайым сөйлем, жағдайды хабарлайды.
Сендер бүгін қашан келесіңдер?	Сұраулы сөйлем	Сұрақ қою үшін құрылған сөйлем.
Түске дейін жұмысты аяқтаймыз.	Бейнесіз сөйлем	Әрекет туралы мәлімет береді.
Мектепке бару үшін ертерек тұру керек.	Бұйрықты сөйлем	Бұйрық немесе ұсыныс білдіреді.
Осылай бәрі жақсы болады.	Бейне-мұражай сөйлем	Өмірлік жай-күй немесе тәжірибеден анықтама.

Дескриптор:

- Сөйлемдер түрлерін дұрыс анықтады.
- Әр сөйлемнің түрін түсінікті түрде түсіндірді.
- Сөйлемдердің құрылымдық ерекшеліктерін көрсетті.

2. Тапсырма 2: Сөйлем құрылымының түрлерін анықтау.

Мазмұны:

Оқушыларға бірнеше сөйлемдер беріледі, оларды сөйлем құрылымының түрлеріне қарай талдау

Берілген тапсырманы орындайды.

Қосымша деректер жинақтайды.

Нәтижеге бағытталған білім алады.

ҚБ «Бағдарлам»

презентация, таратпалар

ҚБ: «Өзің-өзі бағалау»

карточкалар, ғаламтор ресурстары

ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»

презентация, таратпалар

қажет.

Сөйлемдер:

1. Қазір біз саябақта отырмыз.
2. Сен жақсы ән айтасың.
3. Бұл өте қиын мәселе.
4. Әрқашан өзінді жақсы сезіну үшін көп оқы.

Жауап (мысалы):

Сөйлем	Құрылым түрі	Түсініктеме
Қазір біз саябақта отырмыз.	Жай сөйлем	Тек бір мүшесі бар, қарапайым сөйлем.
Сен жақсы ән айтасың.	Құрмалас сөйлем	Бірнеше жай сөйлемнен тұратын сөйлем.
Бұл өте қиын мәселе.	Қарапайым сөйлем	Тек бір мәліметтен тұратын сөйлем.
Әрқашан өзінді жақсы сезіну үшін көп оқы.	Құрамды сөйлем	Бірнеше ойды байланыстырып тұрған сөйлем.

Дескриптор:

- Сөйлемдердің құрылымын дұрыс анықтады.
- Әр сөйлемнің түрін дұрыс түсіндірді.
- Сөйлемдердің мағыналық рөлін көрсетті.

---

3. Тапсырма 3: Сөйлем мүшелерін анықтау.

Мазмұны:

Оқушыларға бірнеше сөйлем беріледі, олар сөйлем мүшелерін (т subject, predicate, object) дұрыс анықтауы керек.

Сөйлемдер:

1. Әр таң сайын ол кітап оқиды.
2. Жанар жаңа кітап сатып алды.
3. Қалада бүгін жаңбыр жауды.

Жауап (мысалы):

Сөйлем	Сөйлем мүшелері	Түсініктемесі
Әр таң сайын ол кітап оқиды.	Әр таң сайын (тақырып), ол (субъект), кітап (толтырушы), оқиды (сөйлем етістігі).	Сөйлем мүшелерінің толықтырымы.
Жанар жаңа кітап сатып алды.	Жанар (субъект), жаңа кітап (толтырушы), сатып алды (сөйлем етістігі).	Сөйлемде етістікке байланысты бөлінген сөздер.
Қалада бүгін жаңбыр жауды.	Қалада (мүшелері), бүгін (уақыттық көрініс), жаңбыр (сипатталған сөзі), жауды (қосымша көрсеткіш)	

Дескриптор:

- Сөйлем мүшелерін дұрыс анықтады.
- Әр мүшені грамматикалық тұрғыда талдады.
- Сөйлемнің мағынасын толық түсіндірді.

---

4. Тапсырма 4: Сөйлемдегі сөздердің орын тәртібін анықтау.

Мазмұны:

Оқушыларға сөйлемдер беріледі, олар сөздердің орын тәртібін дұрыс анықтап, қажетті түзетулерді енгізуі қажет.

Сөйлемдер:

1. Кешке концертке бардық.
2. Мектепке біз бүгін барамыз.
3. Үйде кітаптарды оқимыз.

Жауап (мысалы):

1. Кешке концертке бардық. → Дұрыс құрылым.
2. Мектепке біз бүгін барамыз. → **Біз бүгін мектепке барамыз.** (сөздер тәртібі).

3. Үйде кітаптарды оқимыз. → **Біз үйде кітап оқимыз.** (қосымша орның өзгерту).

Дескриптор:

- Сөздердің дұрыс орын тәртібін анықтады.
- Сөйлемдерді грамматикалық тұрғыдан дұрыстады.
- Сөздер мен сөйлемдердегі мағынаны нақты түсіндірді.

---

5. Тапсырма 5: Сөйлем құрастыру ережелерін түсіндіру.

Мазмұны:

Оқушыларға сөйлем құрастырудың негізгі ережелері туралы сұрақтар қойылады, олар өз пікірлерін білдіруі керек.

Сұрақтар:

1. Сөйлем құрастыруда қандай грамматикалық ережелерді ескеру қажет?
2. Сөйлем құрылымында қандай сөздер маңызды рөл атқарады?

Жауап (мысалы):

1. Сөйлем құрастыруда, бірінші кезекте, субъект, предикат және толықтырушының дұрыс орналастырылуын ескеру қажет. Сөйлемнің толықтығын қамтамасыз ететін сөздерді дұрыс қолдану өте маңызды.
2. Сөйлем құрылымында етістік, сын есім, зат есім, қосымшалар негізгі рөл атқарады. Тіркестер мен сөздер арасында дұрыс байланыс болуы керек.

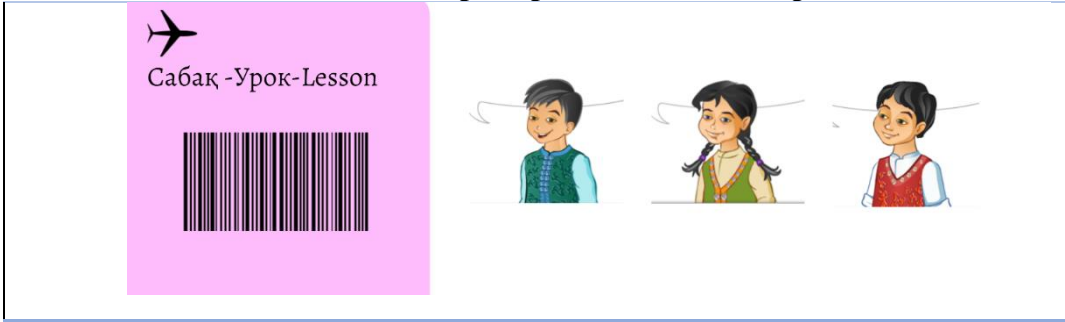

Дескриптор:

- Сөйлем құрастырудың негізгі ережелерін дұрыс түсіндірді.
- Сөйлем мүшелерінің өзара байланысын көрсетті.
- Сөйлем құрылымының мағынасын түсіндірді.

Қорытынды:

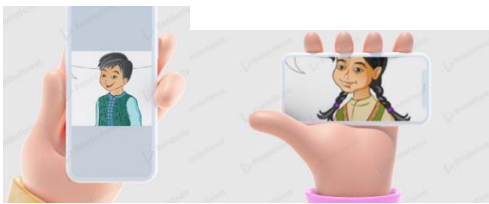

Сабақтың соңы 5 мин	Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.	Сабаққа кері байланыс береді.		
				

№ 15-16				
Топ:	Қатысушылар саны: -		Қатыспағандар саны:	
Сабақтың тақырыбы	Тілдік өзгерістер және диалектілер			
				
Сабақтың мақсаты	Тілдің өзгеруі мен диалектілерді зерттеу			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті		Оқушының іс-әрекеті	Бағалау
				
				
Сабақтың басы	Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа		Оқушылар	

	<p>дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>сабаққа дайында лады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Диалектілерді анықтау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше сөздер беріледі, оларды қандай диалектілерге жататынын анықтап, дұрыс белгілеп жазу қажет.</p> <p>Сөздер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кітапхана – кітаптың орны (әдеби тіл) 2. Қамыр – нан жасау үшін қолданылатын ұн (диалект) 3. Үй – баспананың жалпы атауы (әдеби тіл) 4. Ағаш – жерге шаншылып тұрған немесе өсіп тұрған ағаш (диалект) <p>Жауап (мысалы):</p> <p>Сөздер Диалект түрі Кітапхана Әдеби тіл Қамыр Диалект Үй Әдеби тіл Ағаш Диалект</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Диалект сөздерін дұрыс анықтады. • Әр сөздің диалектілік ерекшелігін түсіндірді. • Диалект сөздерін дұрыс жіктеді. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Тілдік өзгерістерді сипаттау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға тілде болып жатқан өзгерістер туралы сұрақтар беріледі, олардың пікірлерін талқылап, қазіргі таңда тілдің қалай өзгеріп</p>	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p>	 <p>презентация, таратпа материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламт ор ресурстары</p> <p>презентация, таратпа материалдар</p>

	<p>жатқанын талдау қажет.</p> <p>Сұрақтар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазіргі қазақ тілінде қандай тілдік өзгерістер байқалады? 2. Қазақ тіліндегі жаңа сөздер мен терминдердің пайда болуы қандай жағдайларда орын алады? 3. Интернеттің тілге әсері қандай? <p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Қазіргі қазақ тілінде лексикалық өзгерістер мен жаңа терминдер көптеп пайда болуда. Мысалы, ғылым мен технологияның дамуына байланысты жаңа сөздер енуде. 2. Қазақ тілінде жаңа сөздер мен терминдер көбіне технология, ғылым, әлеуметтік медиа және саясат салаларында пайда болады. 3. Интернеттің тілі жастар арасында кең таралған қысқартулар мен жаңа сөздермен тілдік өзгерістерді тудырып отыр. Сонымен қатар, әлеуметтік желілерде қазақ тілінде жазу үрдісі артуда. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тілдік өзгерістерді нақты мысалдармен түсіндірді. • Қазақ тіліндегі жаңа сөздер мен терминдердің пайда болуын дұрыс анықтады. • Интернет тілінің әсерін нақты көрсетті. <hr/> <p>3. Тапсырма 3: Диалект сөздерін сөйлемде қолдану.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға диалект сөздері беріледі, оларды сөйлемде дұрыс қолдану керек.</p> <p>Сөздер:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қарша • Үйге бару • Қамыр 	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p>	<p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p> <p>ҚБ «Бағдаршам»</p>	 <p>карточкалар, ғаламт орындары</p> <p>карточкалар, ғаламт орындары</p> <p>карточкалар, ғаламт орындары</p>
--	--	--	--	---

	<p>5. Тапсырма 5: Қазіргі қазақ тіліндегі терминдердің қолданылуын зерттеу.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға қазақ тілінде қолданылып жүрген жаңа терминдер беріледі, олардың мағынасын түсініп, қолдану жағдайларын талдау қажет.</p> <p>Терминдер:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Электронды үкімет • Ақпараттық технологиялар • Интернет желісі <p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Электронды үкімет – мемлекеттік қызметтер мен ақпаратты интернет арқылы алуға мүмкіндік беретін жүйе. 2. Ақпараттық технологиялар – мәліметтерді жинақтап, өңдеуді қамтамасыз ететін құралдар мен жүйелер. 3. Интернет желісі – ғаламтор арқылы ақпарат алмасуға мүмкіндік беретін жүйе. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Жаңа терминдерді дұрыс түсіндірді. • Әр терминнің қолданылу жағдайын түсіндірді. • Тілдегі жаңа сөздер мен терминдердің әсерін көрсетті. 			
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p>	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>		

№ 17-18		
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:

<p>Сабақтың тақырыбы</p>	<p>Қазақ тілі мен әдебиетінің байланысы</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; display: flex; align-items: center; justify-content: space-around;"> <div style="background-color: #ffccff; padding: 5px; text-align: center;"> Сабақ - Урок - Lesson </div> <div style="text-align: center;"> </div> </div>			
<p>Сабақтың мақсаты</p>	<p>Тіл мен әдебиеттің байланысын көрсету</p>			
<p>Сабақ барысы</p>				
<p>Сабақ кезеңдері</p> 	<p>Мұғалімнің оқу іс-әрекеті</p>	<p>Оқушының іс-әрекеті</p> 	<p>Бағалау</p> 	<p>Ресурстар</p>
<p>Сабақтың басы</p> 	<p>Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Тіл мен әдебиеттің байланысын түсіндіру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға қазақ тілінің әдебиетпен байланысы туралы эссе жазу тапсырмасы беріледі.</p> <p>Жауап (мысалы): Қазақ тілінің әдебиетпен байланысы өте тығыз. Әдебиет – тілдің көркемдегіш құралы, ал тіл әдебиет арқылы өз болмысын танытады.</p>	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p>	 <p>презентация, таратпа материалдар</p>

	<p>Әдебиетте қолданылатын сөздер мен сөйлемдер қазақ тілінің байлығын, тереңдігін, көркемдігін көрсетеді. Әдеби шығармалар тілдің әр түрлі стильдерін, ерекшеліктерін аша отырып, оның дамуына ықпал етеді. Тіл мен әдебиет өзара әсерлесіп, бір-бірін толықтырады. Әдебиет тілдің шебер қолданылуын талап етеді, ал тіл әдебиетте халықтың мәдениеті мен дүниетанымын, тарихын сақтап, ұрпақтан ұрпаққа жеткізеді.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тіл мен әдебиеттің байланысын түсінікті әрі толық түсіндірді. • Эсседе әдебиеттің тілге әсері мен тілдің әдебиеттегі рөлін көрсетті. • Эссенің құрылымын дұрыс сақтап, барлық пікірлерін дәйектеді. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Тілдің әдебиеттегі рөлін талдау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға белгілі бір қазақ әдебиеті шығармасынан үзінді беріледі, онда тілдің рөлін талдау қажет.</p> <p>Үзінді: "Жаңбырдан кейінгі тұманды сағымда таулар өздерінің шыңдарын көрсетіп тұрғандай еді."</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тілдің рөлі: Бұл сөйлемде табиғаттың көрінісін сипаттау үшін қазақ тілінің көркемдік құралдары – теңеу мен метафора қолданылған. "Тұманды сағым" мен "таулардың шыңдары" арқылы ақын табиғаттың тұнықтық пен әсемдігін көрсетеді. Әдебиет тілінің көркемдігі оқырманның сезіміне әсер етіп, табиғаттың мінез-құлқын көрсетеді. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тілдің әдебиеттегі рөлін дұрыс анықтады. • Тілдің көркемдік мүмкіндіктерін түсіндірді. • Әдеби үзіндідегі тілдің маңызын толық талдады. 	<p> Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p> Нәтиже бағытталған білім алады.</p> <p> Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p> Қосымша деректер жинақтайды.</p>	<p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p>	<p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p> презентация, таратпалар</p> <p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p>
--	--	--	---	--

---

3. Тапсырма 3: Әдебиетте қолданылатын тілдік құралдарды талдау.

Мазмұны:

Оқушыларға әдеби шығармадан үзінді беріледі, онда тілдік құралдарды (метафора, эпитет, теңеу) анықтап, түсіндіру қажет.

Үзінді:

"Күн сәулесі ағаштардың бұтақтарына түсіп, алтын сәуле таратып тұр."

Жауап (мысалы):

- **Метафора:** "Алтын сәуле" – күннің сәулесін бейнелі түрде сипаттау. Күннің сәулесі мен алтынның біртектес қасиеттері (жарқырау, жылулық) салыстырылған.
- **Эпитет:** "Ағаштардың бұтақтары" – бұтақтардың нақты бейнесі мен сипатын береді.
- **Теңеу:** Теңеу қолданылмаған, бірақ метафора мен эпитет арқылы сөздердің тереңдігі мен мағынасы толық көрсетілген.

Дескриптор:

- Тілдік құралдарды дұрыс анықтады.
- Әдеби шығармадан тілдік құралдардың рөлін түсіндірді.
- Әрбір тілдік құралдың мағынасы мен қолданылу ерекшелігін көрсетті.

---

4. Тапсырма 4: Қазақ тілінің әдебиетте қолданылуы.

Мазмұны:

Оқушыларға қазақ тілінің әдебиеттегі орны мен маңызы туралы сұрақ беріледі.

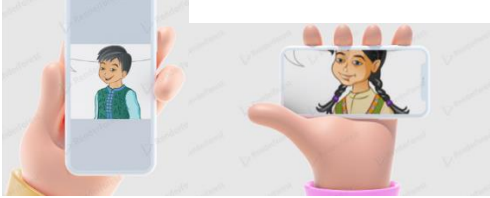
Сұрақ:

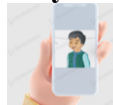

Қазақ тілінің әдебиеттегі маңызы қандай?

Жауап (мысалы):

Қазақ тілінің әдебиеттегі маңызы өте зор, себебі әдебиет арқылы тіл өз тарихын, мәдениетін, дәстүрін, дүниетанымын сақтайды. Әдебиетте қазақ тілінің барлық сөздік қоры, грамматикалық

	<p>ережелері мен көркемдік мүмкіндіктері толықтай қолданылып, оның байлығын көрсете алады. Әдебиет тілдің дамуына және жаңа сөздердің пайда болуына ықпал етеді, сондықтан әдебиетте тіл өз рөлін толық орындап, қоғамның мәдениетінде басты орынды алады.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қазақ тілінің әдебиеттегі рөлін дұрыс түсіндірді. • Әдебиеттің тілге ықпалы туралы нақты пікір білдірді. • Әдебиет пен тіл арасындағы байланысты толық түсіндірді. <hr/> <p>5. Тапсырма 5: Тілдің әдебиеттегі көркемдігін талдау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға белгілі бір қазақ әдебиеті шығармасынан үзінді беріледі, онда тілдің көркемдігін талдау қажет.</p> <p>Үзінді: "Таң сәріде қарлығаштар ағаштарға қонды, әр қанаттарының жарқырағанын көруге болады."</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Көркемдік: Бұл үзіндіде тілдің көркемдігі ерекше. "Қарлығаштардың ағаштарға қонуы" – табиғаттың қарапайым сәтін өте әдемі түрде бейнелеу. "Әр қанаттарының жарқырағаны" – қарлығаштың қанаттарының көрінісін сипаттау арқылы табиғаттың нәзік, сұлу жағын көрсеткен. • Тілдің рөлі: Бұл сөйлемде тіл арқылы табиғаттың тыныштығы мен әсемдігі беріледі. Қарапайым сөздермен ғана табиғаттың нәзік көрінісін сезіну оқырманға мүмкіндік береді. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Тілдің көркемдігін дұрыс түсіндірді. • Әдеби тілдің күшін, әсерлілігін дұрыс бағалады. • Әдеби үзіндіні терең түсініп, оның тілдік 			
--	---	--	--	--

	көркемдігін көрсетті.			
Сабақтың соңы 5 мин	Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.	Сабаққа кері байланыс береді.		
				

№ 19-20				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілінің фразеологиясы			
	 			
Сабақтың мақсаты	Фразеологияның мағынасын түсіндіру			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
		 		
Сабақтың басы	Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.	Оқушылар сабаққа дайында		

	<p align="center">Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>лады</p> <p align="center">Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>														
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Фразеологиялық тіркестерді анықтап, мағынасын түсіндіру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше фразеологиялық тіркестер беріледі, олардың мағынасын түсіндіру қажет.</p> <p>Тіркестер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Көзді ашып-жұмғанша 2. Атқа міну 3. Тұла бойы тұнған мін 4. Құлақ салу 5. Күншығыстан шыққан күндей <p>Жауап (мысалы):</p> <table border="1" data-bbox="339 1108 1034 1601"> <thead> <tr> <th>Тіркестер</th> <th>Мағынасы</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Көзді ашып-жұмғанша</td> <td>Өте тез, қысқа уақытта</td> </tr> <tr> <td>Атқа міну</td> <td>Кез келген істі бастауды білдіреді, жауапкершілік алу</td> </tr> <tr> <td>Тұла бойы тұнған мін</td> <td>Мінез-құлық жағынан адамның барлық жағымсыз қасиеттері байқалады</td> </tr> <tr> <td>Құлақ салу</td> <td>Дұрыс тыңдау, есту немесе қабылдау</td> </tr> <tr> <td>Күншығыстан шыққан күндей</td> <td>Өте жарқын, ерекше көзге түсетін адам немесе зат</td> </tr> </tbody> </table> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Фразеологиялық тіркестерді дұрыс анықтады. • Әр тіркестің мағынасын түсінікті әрі нақты түрде түсіндірді. • Қазақ тіліндегі фразеологиялық тіркестердің мағынасын дұрыс жеткізді. 	Тіркестер	Мағынасы	Көзді ашып-жұмғанша	Өте тез, қысқа уақытта	Атқа міну	Кез келген істі бастауды білдіреді, жауапкершілік алу	Тұла бойы тұнған мін	Мінез-құлық жағынан адамның барлық жағымсыз қасиеттері байқалады	Құлақ салу	Дұрыс тыңдау, есту немесе қабылдау	Күншығыстан шыққан күндей	Өте жарқын, ерекше көзге түсетін адам немесе зат	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p>Берілген тапсырманы орындай</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p>	 <p>презентация, таратпана материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p>презентация, таратпана материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p>
Тіркестер	Мағынасы															
Көзді ашып-жұмғанша	Өте тез, қысқа уақытта															
Атқа міну	Кез келген істі бастауды білдіреді, жауапкершілік алу															
Тұла бойы тұнған мін	Мінез-құлық жағынан адамның барлық жағымсыз қасиеттері байқалады															
Құлақ салу	Дұрыс тыңдау, есту немесе қабылдау															
Күншығыстан шыққан күндей	Өте жарқын, ерекше көзге түсетін адам немесе зат															

	<p>2. Тапсырма 2: Фразеологиялық тіркестермен сөйлемдер құрастыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше фразеологиялық тіркестер беріледі, олардан сөйлемдер құрау керек.</p> <p>Тіркестер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құдайдың құдіретімен 2. Қара тастан түйе өргендей 3. Төбесі көкке жету 4. Іс насырға шалу 5. Алтын көпір <p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құдайдың құдіретімен ол қиындықтарды жеңіп шықты. 2. Олардың табысы қара тастан түйе өргендей болды – қиын болды, бірақ нәтижесі қуантарлық. 3. Оның тойға келгенде төбесі көкке жетіп кетті. 4. Біздің жоспарымыз насырға шалып кетті, көп нәрсе ойлағандай болмады. 5. Олар ауылдың жастарына алтын көпір болды, көптеген адамдар оларға қамқор болды. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Фразеологиялық тіркестерді сөйлемде дұрыс қолданды. • Әр тіркестің мағынасын түсіндірді. • Тіркестердің мағыналық үйлесімділігін және мағыналарын жақсы түсінді. <hr/> <p>3. Тапсырма 3: Фразеологиялық тіркестердің синонимдерін табу.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше фразеологиялық тіркестер беріледі, олардың синонимдерін табу керек.</p> <p>Тіркестер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Үй құсы болғандай 2. Жүрегіне шоқ түсіргендей 	<p>ды.</p> <p>Қосымша а деректер жинақта йды.</p> <p>Нәтижег е бағытта лған білім алады.</p> <p>Нәтижег е бағытта лған білім алады.</p>	<p>ҚБ: «Бас бармақ »</p> <p>ҚБ: «Өзін- өзі бағала у»</p> <p>ҚБ «Екі жұлды з, бір тілек»</p>	 <p>карточ калар, ғаламт ор ресурс тары</p> <p>презен тация, таратп а матери алдар</p> <p>карточ калар, ғаламт ор ресурс тары</p>
--	---	--	---	--

- жету үшін үлкен күштің көмегімен.
3. **Шешесімен көрген түстей** – тым ұқсас, жалған.
  4. **Көзінен от шыққандай** – өте ашулану немесе күшті эмоцияларды білдіреді.

Дескриптор:

- Фразеологиялық тіркестердің мағынасын контексте дұрыс анықтады.
- Тіркестердің әрбір мағынасын нақты әрі дәл түсіндірді.
- Мағыналық тұрғыдан фразеологиялық тіркестердің контекстін дұрыс анықтады.

5. Тапсырма 5: Фразеологиялық тіркестердің тарихи мәнін зерттеу.

Мазмұны:

Оқушыларға белгілі бір фразеологиялық тіркестер беріледі, олардың тарихи мағынасын зерттеу қажет.

Тіркестер:

1. Сүйіншілеп айту
2. Тұсау салу
3. Әкімшілік орындалу

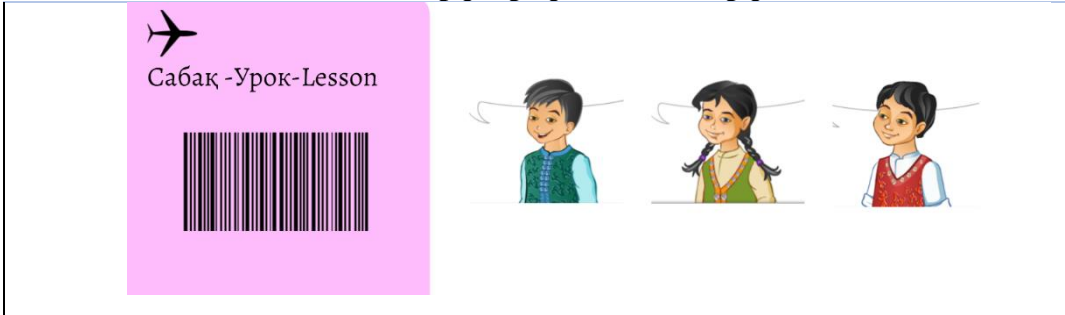

Жауап (мысалы):

1. **Сүйіншілеп айту** – ауылдарда ескі заманда бір адам жаңа жаңалықты естігенде оның жақсылығын білдіру үшін қолданылатын сөз тіркесі. Мысалы, бір адам бала көтерсе, бұл жағдай сүйіншіге сүйене алды.
2. **Тұсау салу** – бұрынғы дәстүрде жастарға алғашқы қадамдарын жасағанда осы рәсім орындалатын еді. Бұл салт балаға тұсау салып, оның оңға немесе солға жүруіне шешім қабылдайтын дәстүрдің бір түрі.
3. **Әкімшілік орындалу** – билік орындарындағы мекемелердің іс-шараларының жолын білдіреді.

Дескриптор:

- Фразеологиялық тіркестердің тарихи мағынасын дұрыс зерттеді.

	<ul style="list-style-type: none"> • Әрбір тіркестің шығу тарихын түсіндірді. • Тілдің тарихын әрі қарай түсіндірді. 			
Сабақтың соңы 5 мин	Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.	Сабаққа кері байланыс береді.		
				

№ 21-22				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілінің орфографиясы мен орфоэпиясы			
				
Сабақтың мақсаты	Орфография мен орфоэпия ережелерін түсіндіру			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті	Бағалау	Ресурстар
		 		
Сабақтың басы	Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа	Оқушылар		

	<p>дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>сабаққа дайында лады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>Тақырып: Қазақ тілінің орфографиясы мен орфоэпиясы</p> <p>Мақсаты: Орфография мен орфоэпия ережелерін түсіндіру және дұрыс жазу мен айту дағдыларын дамыту.</p> <hr/> <p>1. Тапсырма 1: Орфографияның негізгі ережелерін түсіндіру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға орфографияның негізгі ережелерін түсіндіру қажет.</p> <p>Сұрақ: Қазақ тілінде сөздердің дұрыс жазылуы үшін қандай негізгі орфографиялық ережелерді сақтау керек?</p> <p>Жауап (мысалы): Қазақ тілінде орфографияның негізгі ережелері келесідей:</p> <ol style="list-style-type: none"> Жазу ережелері: Қазақ тілінде сөздерді жазғанда сөздің түбірі мен қосымшаларын ажырату, оларды дұрыс байланыстыру қажет. Мысалы, "көрсеткіштер" сөзі, "көрсету" түбірі мен "іштер" қосымшасы арқылы жазылады. Үндестік заңы: Қазақ тілінде үндестік заңы бойынша дауысты дыбыстардың сәйкестігіне қарай жазылады. Мысалы, "қалаға" деген сөзде дауысты дыбыстардың үндестігі сақталған. Біріккен сөздердің жазылуы: Біріккен сөздер дефис арқылы жазылмайды. Мысалы, "сүтқоректілер", "қазақтілі" сөздері бірге жазылады. 	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p>	 <p>презентация, таратпа материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламт ор ресурстары</p> <p>презентация, таратпа материалдар</p>

	<p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Орфография ережелерін дұрыс түсіндірді. • Сөздердің дұрыс жазылуын түсіндірді. • Қазақ тіліндегі орфографиялық ерекшеліктерді жақсы меңгерді. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Орфоэпия ережелерін түсіндіру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға орфоэпияның негізгі ережелерін түсіндіру қажет.</p> <p>Сұрақ: Орфоэпияның ережелерін сақтаудың маңызы қандай және қалай дұрыс айтуға болады?</p> <p>Жауап (мысалы): Орфоэпия – сөздің дұрыс айтылу ережелерін қамтитын тілдік жүйе. Қазақ тіліндегі орфоэпия ережелері сөздің дыбысталуын нақты анықтайды. Орфоэпияның негізгі ережелері:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дауысты дыбыстардың дұрыс айтылуы: Мысалы, "а" мен "ә" дыбыстарының дұрыс айтылуы тілдің айқындылығы мен дұрыс түсінілуіне әсер етеді. Мысалы, "қала" мен "қала" сөздерінің айтылуында дыбыстардың айырмашылығы болады. 2. Буындардың дұрыс бөлінуі: Қазақ тілінде сөз буындарынан дұрыс оқылуы тиіс. Мысалы, "оқы-ту", "қабақ" сөздері дұрыс айтылуы керек. 3. Әріптердің орны мен орын ауыстыру: Мысалы, "күйеуі" сөзі "күйеуі" деп дұрыс айтылуы керек. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Орфоэпия ережелерін дұрыс түсіндірді. • Сөздің дұрыс айтылуы мен дыбысталуына көңіл бөлді. • Орфоэпияның маңыздылығын көрсетті. <hr/> <p>3. Тапсырма 3: Орфография мен орфоэпия</p>			
--	---	--	--	--

қателерін түзету.

Мазмұны:

Оқушыларға орфография мен орфоэпия бойынша қателермен жазылған сөйлемдер беріледі, оларды түзету қажет.

Сөйлемдер:

1. Оның айтқан сөздерінде ешқандай қате болмайтындығын айтқан.
2. Ол баласын оқыту үшін мектепке әр күні барады.
3. Тұңғыштың аты журналға шықты.

Жауап (мысалы):

1. Оның айтқан сөздерінде ешқандай қате болмайтынын айтқан. (Қате: "болмайтындығын" сөзінің орнына "болмайтынын" қолдану.)
2. Ол баласын оқыту үшін мектепке әр күні барады. (Қате: "әр күні" орнына "әр күні" дұрысы.)
3. Тұңғыштың аты **журналға** шықты. (Қате: "журнал" сөзі орфографиялық тұрғыдан дұрыс емес.)

Дескриптор:

- Орфографиялық және орфоэпиялық қателерді дұрыс түзетті.
- Сөздерді дұрыс жазу мен айту ережелерін сақтады.
- Түзетулерді толық әрі нақты түсіндірді.

---

4. Тапсырма 4: Қосымшалардың дұрыс жазылуын тексеру.

Мазмұны:

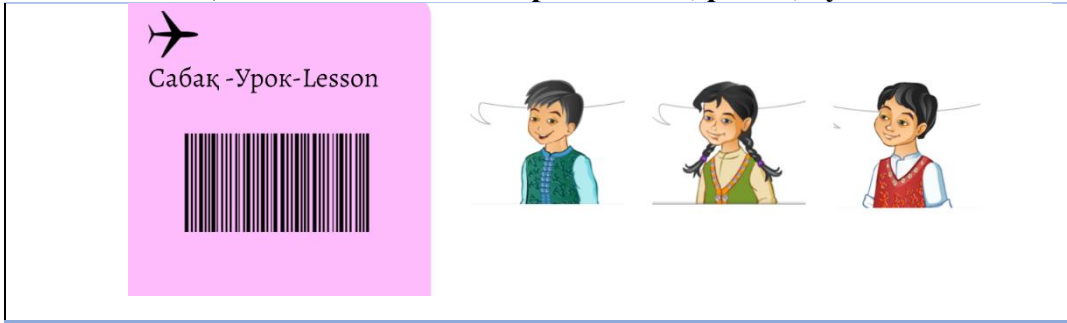

Оқушыларға сөздер беріледі, олардан қосымшаларды дұрыс жазу керек.

Сөздер:

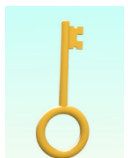

1. Мұғалім
2. Бала
3. Жұмысшы
4. Дәрігер

	<p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мұғалім → мұғалімге 2. Бала → балалар 3. Жұмысшы → жұмысшылар 4. Дәрігер → дәрігерлер <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қосымшаларды дұрыс қолданды. • Қазақ тіліндегі сөздердің қосымшаларын грамматикалық тұрғыдан дұрыс қолданды. • Тақырып бойынша дағдыларды түсінікті түрде көрсетті. <hr/> <p>5. Тапсырма 5: Сөйлемдегі орфографиялық қателерді анықтау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға бірнеше сөйлем беріледі, оларды орфографиялық тұрғыдан тексеріп, қателерді түзету қажет.</p> <p>Сөйлемдер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бүкіл класс енді есеп жазып отыр. 2. Ол жалпы әдебиетті қате түсіне бастады. 3. Ауылдың басты көшесі өте кең. <p>Жауап (мысалы):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бүкіл класс енді есеп жазып отыр. → Бүкіл класс дұрыс қолданылған, бірақ сөйлемде басқа қателер жоқ. 2. Ол жалпы әдебиетті қате түсіне бастады. → қате орнына дұрыс етістік қосымшасын қолдану қажет, сөйлем дұрыс құрылуы керек. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Орфографиялық қателерді дұрыс анықтады. • Сөйлемдерді грамматикалық тұрғыдан дұрыстады. • Қателерді түсінікті және толық түсіндірді. 			
Сабақтың соңы	Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске	Сабаққа кері		

<p>5 мин</p> 	<p>түсіріп, айтып береді.</p>	<p>байланыс береді.</p>		
---	-------------------------------	-------------------------	--	--

<p>№ 23-24</p>					
<p>Топп:</p>	<p>Қатысушылар саны: -</p>		<p>Қатыспағандар саны:</p>		
<p>Сабақтың тақырыбы</p>	<p>Қазақ тіліндегі стильдер: ғылыми, ресми, ауызша</p> 				
<p>Сабақтың мақсаты</p>	<p>Әртүрлі стильдерде жазуды үйрету</p>				
<p>Сабақ барысы</p>					
<p>Сабақ кезеңдері</p> 	<p>Мұғалімнің оқу іс-әрекеті</p>	<p>Оқушының іс-әрекеті</p> 	<p>Бағалау</p> 	<p>Ресурстар</p> 	
<p>Сабақтың басы</p> 	<p>Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>		<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын</p>		

<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Ғылыми стильде мәтін құрастыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға ғылыми стильде жазу үшін қажетті ережелер мен құрылымды түсіндіріп, олардан ғылыми стильде мәтін құрастыру тапсырмасы беріледі.</p> <p>Мазмұны: "Жергілікті экосистема мен табиғи ресурстардың сақталуы туралы мәліметтер."</p> <p>Жауап (мысалы): Жергілікті экосистема және табиғи ресурстардың сақталуы адамзат өмірінің негізі болып табылады. Экосистема мен оның құрамындағы тірі организмдер арасындағы байланыс тұрақтылықты қамтамасыз етеді. Табиғи ресурстардың сарқылуы экосистемалардың деградациясына әкеліп, осының салдарынан экологиялық дағдарыстар орын алады. Осыған орай, табиғат қорғау шараларын тиімді ұйымдастыру қажет.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ғылыми стильде нақты, дәлелді ақпарат берілді. • Күрделі терминдер мен ғылыми тілдің элементтері қолданылды. • Ғылыми стильдің құрылымдық ерекшеліктері сақталды. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Ресми стильде хат жазу.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға ресми стильде хат жазу тапсырмасы беріледі.</p> <p>Мазмұны: "Сіздерге ғылыми конференцияға қатысуға шақыру."</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <p>Құрметті [Аты-жөні] мырза/ханым!</p> <p>Сізді [Конференция атауы] атты халықаралық ғылыми конференциясына қатысуға шақырамыз.</p>	<p>біледі</p> <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p>	 <p>презентация, таратпалар, материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p>презентация, таратпалар, материалдар</p>
---	--	---	---	---

	<p>Конференция [күні] [өтетін орны] өтеді. Қатысуға өтініш білдірген жағдайда, тіркелу үшін барлық қажетті ақпаратты төмендегі байланыс мәліметтеріне хабарласыңыз.</p> <p>Жауап күтеміз!</p> <p>Құрметпен, [Сіздің атыңыз] [Лауазымыңыз] [Ұйым атауы]</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ресми стильдің тілдік құрылымдары мен қалыптарын сақтады. • Құрметті сөздер мен ресми терминдер қолданылды. • Хаттың құрылымдық ерекшеліктері дұрыс сақталды (сәлемдесу, мәтін, қорытынды). <hr/> <p>3. Тапсырма 3: Ауызша стильде мәтін құрастыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға ауызша стильде сөйлесу үшін мәтін құрастыру тапсырмасы беріледі.</p> <p>Мазмұны: "Қаланың мәдени орталықтары және жастар үшін пайдалы орындар."</p> <p>Жауап (мысалы): Қалада жастарға арналған көптеген мәдени орындар бар. Әсіресе, жастар мәдениет үйі мен шығармашылық орталықтарына жиі барады. Сол жерлерде түрлі көрмелер, концерттер мен оқытушы сабақтар ұйымдастырылады. Бұл жерлерде жасөспірімдер өз таланттарын дамытып, жаңа достар табады. Мәдени орталықтарда жастарға арналған білім беру бағдарламалары мен тренингтер өткізіледі. Сонымен қатар, жастарға арналған кафелер мен демалыс орындары да өте танымал.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ауызша стильде қарапайым және түсінікті тіл қолданылды. • Сөйлемдер жеңіл әрі байланыстырылған. • Мәтіннің сөйлеу стиліне тән ерекшеліктері 	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p>	<p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p> <p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p>	 <p>карточкалар, ғаламт орындары ресурстары</p> <p>карточкалар, ғаламт орындары ресурстары</p> <p>карточкалар, ғаламт орындары ресурстары</p> <p>презентация, таратпалар материалдар</p>
--	--	--	---	---

сақталды.

4. Тапсырма 4: Әртүрлі стильдерде мәтіндерді салыстыру.

Мазмұны:

Оқушыларға бірдей тақырып бойынша әртүрлі стильде жазылған мәтіндер беріледі. Олар мәтіндердегі стильдік ерекшеліктерді салыстырып, талдау жасауы керек.

Тақырып:

"Қазақстанның табиғаты."

Ғылыми стильде мәтін: Қазақстанның табиғаты алуан түрлілігімен ерекшеленеді. Оның аумағында таулар, жазықтар, ормандар мен шөлдер орналасқан. Табиғи ресурстардың байлығы мен түрлі экосистемалар еліміздің экологиялық тұрақтылығын қамтамасыз етеді.

Ресми стильде мәтін: Қазақстан Республикасының табиғаты экологиялық тұрғыдан маңызды болып табылады. Әрбір өңір өзінің табиғи байлығымен және экологиялық ерекшеліктерімен ерекшеленеді. Бұл бағытта табиғат қорғау шараларын дамыту қажеттілігі туындап отыр.

Ауызша стильде мәтін: Қазақстанның табиғаты керемет! Таулары, ормандары, шөлдері – бәрі өз ерекшелігімен таң қалдырады. Қалаға жақын жерде табиғатқа шығатын орындар көп, сонда барып, таза ауамен дем алу өте жақсы!

Жауап (мысалы):

- Ғылыми стильде тек фактілер мен ғылыми ақпараттар берілген. Қарапайым тіл мен ғылыми терминдер қолданылған.
- Ресми стильде мемлекеттің табиғат қорғау шараларына байланысты мәлімдемелер жасалған, нақты деректер мен ақпараттар жеткізілген.
- Ауызша стильде табиғат туралы оң эмоциялар мен жеке көзқарас ұсынылған, сөйлемдер қысқа және қарапайым.

Дескриптор:

Қосымша
а
деректер
жина

ҚБ
«Екі
жұлдыз,
бір
тілек»

- Әртүрлі стильдердің ерекшеліктерін дұрыс талдады.
- Әр стильдің мақсаттарына және құрылымына қатысты дұрыс қорытынды жасады.
- Мәтіндердегі тілдік құралдарды салыстырып, дұрыс түсіндірді.

5. Тапсырма 5: Стильдердің мақсаттық аудиторияға әсерін талдау.

Мазмұны:

Оқушыларға әртүрлі стильде жазылған мәтіндер беріледі, олар мәтіннің мақсаттық аудиториясына және қолданылу орнына қарай талдау жасайды.

Мазмұны:

"Жастар мен ересектерге арналған мәдени іс-шаралар туралы ақпарат."

Жауап (мысалы):

1. **Ғылыми стильде мәтін:** Жастар мен ересектер үшін ұйымдастырылатын мәдени іс-шаралар білім беру мен дамытудың негізгі платформалары болып табылады. Олар жастарды түрлі өнер салаларымен таныстырып, мәдениетке деген қызығушылықтарын арттыруға мүмкіндік береді.
  - Мақсаттық аудитория: білімді жұртшылық, ғылыми орта.
  - Қолданылуы: ғылыми мақалалар, зерттеулер.
2. **Ресми стильде мәтін:** Құрметті қала тұрғындары, ағымдағы айда жастар мен ересектерге арналған мәдени іс-шаралар өтетін болады. Сіздерге мәдениет орталығының ұйымдастыруымен өтетін көрмелер мен лекциялар ұсынылады.
  - Мақсаттық аудитория: қала тұрғындары, мекемелер.
  - Қолданылуы: ресми құжаттар, хабарламалар.
3. **Ауызша стильде мәтін:** Келесі аптада жастар үшін концерт болады! Сол кезде қызықты бағдарламалар мен іс-шаралар өтеді. Ол жерде демалып, жаңа достар табуға болады!
  - Мақсаттық аудитория: жастар.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Қолданылуы: ауызша жарнамалар, бейнемазмұн. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Әр стильдің мақсаттық аудиториясын дұрыс анықтады. • Мәтіннің қолданылу орнына қарай талдау жасады. • Стильдердің ерекшеліктерін нақты көрсетті. 			
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p>	Сабаққа кері байланыс береді.		

№ 25-26				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тіліндегі сөздердің қолданылу аясы			
Сабақтың мақсаты	Сөздерді дұрыс қолдануды үйрету			
Сабақ барысы				
<p>Сабақ кезеңдері</p> 	<p>Мұғалімнің оқу іс-әрекеті</p>	<p>Оқушының іс-әрекеті</p> 	<p>Бағалау</p> 	<p>Ресурстар</p>
Сабақтың басы	<p>Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p>	Оқушылар сабаққа дайында		

	<p align="center">Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>лады</p> <p align="center">Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>																				
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Сөздердің мағынасын анықтап, қолдану аясына сай сөйлемдер құрастыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға берілген сөздердің мағынасын түсініп, оларды дұрыс қолдану үшін сөйлемдер құрастыру қажет.</p> <p>Сөздер:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жүрек 2. Шығу 3. Білім 4. Қиял 5. Жас <p>Жауап (мысалы):</p> <table border="1" data-bbox="343 1182 1029 2038"> <thead> <tr> <th>Сөздер</th> <th>Мағынасы</th> <th>Сөйлем</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Жүрек</td> <td>Адам мен жануарлардың қан айдайтын мүшесі, сонымен бірге адам сезімінің символы</td> <td>Оның жүрегі қайырымды, әрқашан көмектесуге дайын.</td> </tr> <tr> <td>Шығу</td> <td>Бір орыннан екінші орынға кету, көріну</td> <td>Ол таңертең ерте шықты да, күнді жақсы өткізіп, қайтты.</td> </tr> <tr> <td>Білім</td> <td>Түсінік алу, оқу, зерттеу арқылы алынған ақпарат</td> <td>Білім адамның дамуының негізі болып табылады.</td> </tr> <tr> <td>Қиял</td> <td>Жер бетінде болмаған нәрселерді ойлап табу, елестету</td> <td>Балаларға қиял әлемінде саяхат жасау өте қызық.</td> </tr> <tr> <td>Жас</td> <td>Адамның өміріндегі жас мөлшері</td> <td>Оның жасынан ерекше ойлар</td> </tr> </tbody> </table>	Сөздер	Мағынасы	Сөйлем	Жүрек	Адам мен жануарлардың қан айдайтын мүшесі, сонымен бірге адам сезімінің символы	Оның жүрегі қайырымды, әрқашан көмектесуге дайын.	Шығу	Бір орыннан екінші орынға кету, көріну	Ол таңертең ерте шықты да, күнді жақсы өткізіп, қайтты.	Білім	Түсінік алу, оқу, зерттеу арқылы алынған ақпарат	Білім адамның дамуының негізі болып табылады.	Қиял	Жер бетінде болмаған нәрселерді ойлап табу, елестету	Балаларға қиял әлемінде саяхат жасау өте қызық.	Жас	Адамның өміріндегі жас мөлшері	Оның жасынан ерекше ойлар	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> 	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзің-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p>	 <p>презентация, таратпалар материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p>презентация, таратпалар материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p>карточкалар,</p>
Сөздер	Мағынасы	Сөйлем																				
Жүрек	Адам мен жануарлардың қан айдайтын мүшесі, сонымен бірге адам сезімінің символы	Оның жүрегі қайырымды, әрқашан көмектесуге дайын.																				
Шығу	Бір орыннан екінші орынға кету, көріну	Ол таңертең ерте шықты да, күнді жақсы өткізіп, қайтты.																				
Білім	Түсінік алу, оқу, зерттеу арқылы алынған ақпарат	Білім адамның дамуының негізі болып табылады.																				
Қиял	Жер бетінде болмаған нәрселерді ойлап табу, елестету	Балаларға қиял әлемінде саяхат жасау өте қызық.																				
Жас	Адамның өміріндегі жас мөлшері	Оның жасынан ерекше ойлар																				

		мен идеялар пайда болады.	Қосымша деректер жинақтайды.		ғаламт ор ресурстары
<p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Әр сөздің мағынасын дұрыс түсіндірді. • Сөздерді сөйлемде дұрыс қолданды. • Сөздердің қолдану аясына сәйкес сөйлемдер құрастырып, мағынасын көрсетті. 					
<hr/>					
<p>2. Тапсырма 2: Сөздердің көп мағыналығын анықтау.</p>					
<p>Мазмұны: Оқушыларға көп мағыналы сөздер беріледі, олардың әр мағынасын анықтап, дұрыс қолдану үшін сөйлемдер құрау қажет.</p>					
<p>Сөздер:</p>					
<ol style="list-style-type: none"> 1. Құлау 2. Оқу 3. Сөз 4. Жаңа 5. Ашық 					
<p>Жауап (мысалы):</p>					
Сөздер	Мағыналары	Сөйлемдер			
Құлау	1. Адамның немесе заттың жерге түсуі	Ол суға құлап кетіп, киімдерін сулады.			
	2. Жаман күйге түсу, құлдырау	Компанияның табысы осы айда қатты құлап кетті.			
Оқу	1. Кітап оқу, білім алу	Ол оқыған кітаптарының бәрін қызығушылықпен аяқтайды.			
	2. Жазу арқылы жаңа ақпарат алу	Оқушы мектептегі пәндер бойынша тапсырмаларды оқып жүр.			
Сөз	1. Ауызша немесе жазбаша пікір білдіру	Оның айтқан сөзі мен үшін маңызды.			
	2. Сөйлеу немесе	Оның сөздері өте			

	жазу құралы ретінде қолданылатын элементтер	әсерлі болды.
Жаңа	1. Ескі емес, жаңадан жасалған немесе шыққан	Жаңа кітаптар дүкенге қойылды.
	2. Жақында пайда болған немесе ұсынылған	Ол өте жаңа идея ұсынды, бәрі таң қалды.
Ашық	1. Жарықтан, бейбітшілік пен көрініс мүмкіндігінен көрсетілген	Күн сәулесі тікелей үйдің ашық терезесінен түсіп тұр.
	2. Құпия емес, түсінікті, анық көрсетілген	Әңгіме ашық түрде талқыланды, ешқандай жасырындық болған жоқ.

Дескриптор:

- Көп мағыналы сөздерді дұрыс анықтады.
- Әр мағынасына сәйкес сөйлемдер құрастырып, мағыналарын түсіндірді.
- Сөздердің мағыналық ерекшеліктерін дұрыс қолданды.

3. Тапсырма 3: Сөздердің дұрыс қолданылуын тексеру.

Мазмұны:

Оқушыларға бірнеше сөйлемдер беріледі, олардың ішінде сөздердің дұрыс қолданылуын тексеру қажет.

Сөйлемдер:

1. Менің ағамның **кітабында** көптеген пайдалы ақпараттар бар.
2. Жазды күні олар **шығады** қала орталығына.
3. Ол өзінің **қиялына** әлемде жоқ нәрселерді ойлап табады.
4. Балалар ойыншықтармен ойнап, күліп, **құлағаннан** кейін сүйрендемейді.

Жауап (мысалы):

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Менің ағамның кітабында көптеген пайдалы ақпараттар бар. → кітабы (сөз дұрыс қолданылған). 2. Жазды күні олар шығады қала орталығына. → шығады → шығады (мұнда қате жоқ). 3. Ол өзінің қиялына әлемде жоқ нәрселерді ойлап табады. → қиял да дұрыс 			
Сабақтың соңы 5 мин 	Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.	Сабаққа кері байланыс береді.		

№ 27-28				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілі мен әлем тілдерінің салыстырмалы зерттеуі			
Сабақтың мақсаты	Қазақ тілін салыстырып зерттеу			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері 	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті 	Бағалау 	Ресурстар
Сабақтың басы 	Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару. Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.	Оқушылар сабаққа дайындалады Сабақтың		

		<p>мақсаты мен тақырыбын біледі</p>																	
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Қазақ тілінің морфологиялық құрылымын салыстыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға қазақ тілі мен әлем тілдерінің (мысалы, ағылшын тілі) морфологиялық құрылымдарының ерекшеліктерін салыстыру тапсырмасы беріледі.</p> <p>Мазмұны: Қазақ тілінің агглютинативті құрылымы мен ағылшын тілінің аналитикалық құрылымын салыстыру.</p> <p>Жауап (мысалы):</p> <table border="1" data-bbox="341 927 1015 1666"> <thead> <tr> <th>Ерекшелік</th> <th>Қазақ тілі</th> <th>Ағылшын тілі</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Тілдің құрылымы</td> <td>Агглютинативті тіл (қосымшалар қосылады)</td> <td>Аналитикалық тіл (сөздердің түбірі өзгермейді)</td> </tr> <tr> <td>Сөз түрленуі</td> <td>Сөздер қосымшалар арқылы түрленеді.</td> <td>Сөздер тек көмекші етістіктер арқылы түрленеді.</td> </tr> <tr> <td>Сөздердің тіркесуі</td> <td>Қосымшалар арқылы сөздер байланысады.</td> <td>Сөздер сөздік тәртіп арқылы байланысады.</td> </tr> <tr> <td>Грамматикалық тұлғалар</td> <td>Жалпы және жалғау арқылы жасалады.</td> <td>Тек сөздердің тұжырымдамалары және көмекші сөздермен жасалады.</td> </tr> </tbody> </table> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Қазақ тілінің және ағылшын тілінің морфологиялық ерекшеліктерін дұрыс салыстырды. Әр тілдің морфологиялық құрылымын түсінікті түрде көрсетті. Салыстыруды нақты мысалдармен 	Ерекшелік	Қазақ тілі	Ағылшын тілі	Тілдің құрылымы	Агглютинативті тіл (қосымшалар қосылады)	Аналитикалық тіл (сөздердің түбірі өзгермейді)	Сөз түрленуі	Сөздер қосымшалар арқылы түрленеді.	Сөздер тек көмекші етістіктер арқылы түрленеді.	Сөздердің тіркесуі	Қосымшалар арқылы сөздер байланысады.	Сөздер сөздік тәртіп арқылы байланысады.	Грамматикалық тұлғалар	Жалпы және жалғау арқылы жасалады.	Тек сөздердің тұжырымдамалары және көмекші сөздермен жасалады.	<p> Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p> Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p> Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p> Берілген тапсырманы орындайды.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p>	<p> презентация, таратпа материалдар</p> <p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p> презентация, таратпа материалдар</p> <p> карточкалар, ғаламтор ресурстары</p>
Ерекшелік	Қазақ тілі	Ағылшын тілі																	
Тілдің құрылымы	Агглютинативті тіл (қосымшалар қосылады)	Аналитикалық тіл (сөздердің түбірі өзгермейді)																	
Сөз түрленуі	Сөздер қосымшалар арқылы түрленеді.	Сөздер тек көмекші етістіктер арқылы түрленеді.																	
Сөздердің тіркесуі	Қосымшалар арқылы сөздер байланысады.	Сөздер сөздік тәртіп арқылы байланысады.																	
Грамматикалық тұлғалар	Жалпы және жалғау арқылы жасалады.	Тек сөздердің тұжырымдамалары және көмекші сөздермен жасалады.																	

түсіндірді.

2. Тапсырма 2: Сөздердің құрылымын салыстыру.

Мазмұны:

Оқушыларға қазақ тіліндегі сөз құрылымын және ағылшын тіліндегі сөз құрылымын салыстырып, олардың ұқсастықтары мен айырмашылықтарын анықтау қажет.

Сөздер:

1. Қазақ тілінде: кітап, оқушы, мектеп
2. Ағылшын тілінде: book, student, school

Жауап (мысалы):

Сөздер	Қазақ тілі	Ағылшын тілі
Кітап	Қарапайым түбір (кітап)	book (түбір)
Оқушы	Оқ + ушы (қосымша)	student (негізгі сөз)
Мектеп	Мектеп (түбір)	school (түбір)

Дескриптор:

- Сөздердің құрылымын дұрыс салыстырды.
- Қазақ тілі мен ағылшын тілінің сөз құрылымындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды көрсетті.
- Әр тілдегі сөздердің құрылымын талдады.

3. Тапсырма 3: Сөйлем құру құрылымдарын салыстыру.

Мазмұны:

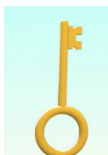
Оқушыларға қазақ тіліндегі және ағылшын тіліндегі сөйлем құрылымын салыстыру тапсырмасы беріледі.

Мазмұны:

Қазақ тілінде сөйлемдердің құрылымы мен ағылшын тіліндегі сөйлем құрылымын

Қосымша деректер жинақтайды.

Нәтижеге бағытталған білім алады.

Нәтижеге бағытталған білім алады.

ҚБ: «Бас бармақ»

карточкалар, ғаламтор ресурстары

ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»

презентация, таратпа материалдар

ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»

карточкалар, ғаламтор ресурстары

ҚБ «Бір түйін»

салыстыру.

Жауап (мысалы):

Ерекшелік	Қазақ тілі	Ағылшын тілі
Сөйлемнің құрылымы	Тақырып + баяндауыш (сөздердің орын тәртібі)	Тақырып + баяндауыш (әр сөздің орны тұрақты)
Сөйлемде сөздердің орын тәртібі	Қосымшалар арқылы сөздердің байланысуы	Сөздердің орын тәртібі сөздің грамматикалық мағынасына байланысты
Жасалуы	Сөздердің тіркестері мен қосымшалары арқылы жасалады.	Сөйлемдер көбінесе сөздердің орын тәртібі арқылы құрылады.

Дескриптор:

- Сөйлем құрылымын салыстырып, айырмашылықтарды көрсетіп түсіндірді.
- Қазақ тілінің сөйлем құрылымымен ағылшын тілінің құрылымындағы айырмашылықты нақты түсіндірді.
- Әр тілдің сөйлем құрылымының ерекшеліктерін дәйекті түрде көрсетті.

4. Тапсырма 4: Тілдердегі сөз тәртібін салыстыру.

Мазмұны:

Оқушыларға сөздердің тәртібін салыстырып, қазақ тілі мен ағылшын тіліндегі сөздердің орын тәртібі туралы түсінік беру қажет.

Сөйлемдер:

1. Қазақ тілі: Мен кітап оқимын.
2. Ағылшын тілі: I read a book.

Жауап (мысалы):

Сөйлем	Қазақ тілі	Ағылшын тілі
--------	------------	--------------

Берілген тапсырманы орындайды.

сөз»
әдісі

Сөздердің тәртібі	Сөздер көбінесе еркін құрылыммен байланысады	Сөздердің орны тұрақты (Тақырып + баяндауыш)
--------------------------	--	--

Дескриптор:

- Сөздердің орын тәртібін дұрыс салыстырды.
- Қазақ және ағылшын тіліндегі сөздердің орналасу тәртібін түсіндірді.
- Тілдердің грамматикалық құрылымдарының айырмашылықтарын көрсетті.

5. Тапсырма 5: Тілдердің лексикалық ерекшеліктерін салыстыру.

Мазмұны:

Оқушыларға қазақ тілі мен ағылшын тіліндегі лексикалық ерекшеліктерді салыстыру тапсырмасы беріледі.

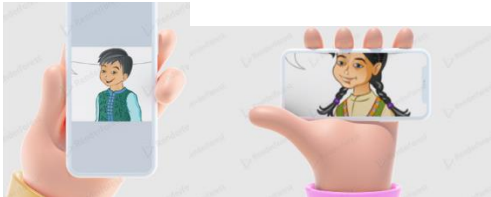
Сөздер:

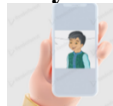

1. Күн (қазақ тілі), Sun (ағылшын тілі)
2. Адам (қазақ тілі), Man (ағылшын тілі)
3. Мектеп (қазақ тілі), School (ағылшын тілі)

Жауап (мысалы):

Сөздер	Қазақ тілі	Ағылшын тілі
Күн	Күннің бірнеше мағынасы бар (күн, жарық)	Sun (тек күн ретінде қолданылады)
Адам	Жеке тұлға, өмір сүріп жатқан адам	Man (адам, бірақ белгілі бір жынысқа қатысты қолданылады)
Мектеп	Қоғамдық білім мекемесі	School (білім беру мекемесі)

Дескриптор:

	<ul style="list-style-type: none"> • Лексикалық ерекшеліктерді дұрыс салыстырды. • Әр тілдің сөздерін контексте қолдануды көрсетті. • Лексикалық мағыналардың айырмашылықтарын түсіндірді. 			
Сабақтың соңы 5 мин	Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.	Сабаққа кері байланыс береді.		
				

№ 29-30				
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:		
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілінің оқу процесіндегі инновациялық әдістері			
Сабақтың мақсаты	Инновациялық әдістерді үйрету			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері 	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті 	Бағалау 	Ресурстар
Сабақтың басы 	Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару. Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.	Оқушылар сабаққа дайындалады Сабақтың мақсаты мен		

		тақырыбын біледі		
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Инновациялық әдістерді анықтау және олардың маңыздылығын түсіндіру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға инновациялық әдістердің маңыздылығы туралы сұрақ қойылады, олар қазақ тілін оқытуда қолданылатын инновациялық әдістерді талдап, түсіндіру қажет.</p> <p>Сұрақ: Қазақ тілін оқытуда қолданылатын инновациялық әдістердің маңызы қандай?</p> <p>Жауап (мысалы): Қазақ тілін оқытуда инновациялық әдістердің маңызы зор, себебі олар оқушылардың білімін тереңдетіп, шығармашылық қабілеттерін дамытады. Инновациялық әдістер оқу процесінде технологияларды, жаңа ақпараттық құралдарды және түрлі белсенді әдістерді пайдалану арқылы оқушылардың қызығушылығын арттырады. Бұл әдістер жеке тұлғаны қалыптастыруға, сын тұрғысынан ойлау дағдыларын дамытуға және тілдік дағдыларды жетілдіруге мүмкіндік береді. Сонымен қатар, инновациялық әдістер оқу нәтижелерін жақсартуға, оқытуды тиімдірек ұйымдастыруға ықпал етеді.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инновациялық әдістердің маңыздылығын дұрыс түсіндірді. • Әдістердің қазақ тілін оқытудағы рөлін көрсетті. • Жаңа әдістердің тиімділігі туралы нақты пікір білдірді. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Инновациялық әдістерді қазақ тілі оқыту процесінде қолдану.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға инновациялық әдістердің қазақ тілі оқу процесінде қалай қолданылатынын түсіндіріп, олардан нақты бір әдісті таңдап, қолдану мысалын келтіру керек.</p>	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p>	 <p>презентация, таратпалар</p> <p>карточкалар, ғаламторм ресурстары</p> <p>презентация, таратпалар</p>

Сұрақ:

Қазақ тілін оқытуда қолданылатын инновациялық әдістердің бірін тандап, оның қалай қолданылатынын көрсетіңіз.

Жауап (мысалы):

Мен мультимедиялық технологияларды қолдану әдісін таңдаймын. Бұл әдіс арқылы оқушылар мультимедиялық құралдармен (видеороликтер, презентациялар, интерактивті тақта) қазақ тілін үйренуде қызығушылық танытады. Мысалы, қазақ тілінде фильмдер немесе бейнемазмұндар көрсету арқылы оқушылардың тыңдау дағдыларын дамытып, сөйлеу дағдыларын жетілдіруге болады. Бұл әдіс оқушылардың мәтінді дұрыс түсінуіне, сөздік қорын байытуына және грамматикалық құрылымдарды дұрыс қолдануына көмектеседі.

Дескриптор:

- Инновациялық әдістердің қолданылуын нақты көрсетті.
- Мультимедиялық құралдарды қолданудың маңыздылығын түсіндірді.
- Әдіс арқылы оқушылардың дамуына қандай әсер ететінін дұрыс баяндады.

---

3. Тапсырма 3: Қазақ тілі сабағында қолданылатын интерактивті әдістерді көрсету.**Мазмұны:**

Оқушыларға қазақ тілін оқытуда қолданылатын интерактивті әдістерді түсіндіріп, олардың артықшылықтарын сипаттау қажет.

Сұрақ:

Қазақ тілін оқытуда қолданылатын интерактивті әдістердің артықшылықтарын түсіндіріңіз.

Жауап (мысалы):

Интерактивті әдістер қазақ тілін оқытуда өте тиімді болып табылады, себебі олар оқушылардың белсенді қатысуын қамтамасыз етеді. Интерактивті әдістердің бірі – **топтық жұмыс**. Бұл әдіс оқушылардың пікір алмасуына, бір-бірінен үйренуіне мүмкіндік береді. Мысалы, топтық жұмыста әр оқушы бір-біріне сұрақ қойып, жауап береді, сөйлеу дағдыларын дамытады. Сонымен қатар, **дискуссиялық**

сабақтар мен рөлдік ойындар оқушылардың сөйлеу қабілеттерін арттырып, қазақ тілінде еркін сөйлеуге ықпал етеді.

Дескриптор:

- Интерактивті әдістердің маңыздылығын дұрыс түсіндірді.
- Оқушылардың белсенді қатысуына негізделген әдістерді көрсетті.
- Әдістердің артықшылықтарын нақты мысалдармен түсіндірді.

---

4. Тапсырма 4: Қазақ тілі оқытудағы ақпараттық технологиялардың рөлі.

Мазмұны:

Оқушыларға ақпараттық технологиялар мен компьютерлік құралдардың қазақ тілі оқытудағы рөлі мен әсерін түсіндіру керек.

Сұрақ:

Қазақ тілі сабағында ақпараттық технологиялардың қолданылуының артықшылықтарын түсіндіріңіз.

Жауап (мысалы):

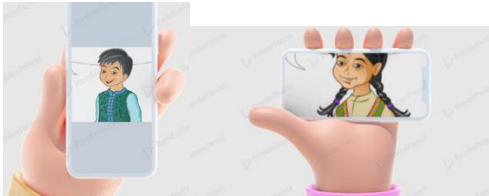

Ақпараттық технологиялар қазақ тілін оқытуда үлкен рөл атқарады. Олар оқушыларға мәтіндерді тез оқып, түсініп, жазып үйренуге мүмкіндік береді. **Интернет-ресурстар, электрондық оқулықтар мен интерактивті тапсырмалар** оқушылардың оқу мотивациясын арттырып, білім алу процесін қызықты етеді. Мысалы, электронды оқулықтар арқылы оқушылар грамматикалық ережелерді үйреніп, тесттерді орындау арқылы өздерінің білім деңгейлерін тексереді.

Дескриптор:

- Ақпараттық технологиялардың артықшылықтарын дұрыс түсіндірді.
- Құралдарды тиімді қолдану тәсілдерін көрсетті.
- Оқу процесіне әсерін жақсы сипаттады.

---

5. Тапсырма 5: Инновациялық әдістерді қолдану арқылы оқушылардың

	<p>қызығушылығын арттыру.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға инновациялық әдістер арқылы қазақ тіліне қызығушылықты қалай арттыруға болатынын түсіндіріп, нақты мысал келтіру.</p> <p>Сұрақ: Қазақ тілі сабағында оқушылардың қызығушылығын арттыру үшін қандай инновациялық әдістерді қолдануға болады?</p> <p>Жауап (мысалы): Қазақ тілі сабағында оқушылардың қызығушылығын арттыру үшін интерактивті тақта, мультимедиялық құралдар және интернет-ресурстар қолдануға болады. Мысалы, интерактивті тақтада қазақ тілінің грамматикалық ережелерін визуалды түрде көрсету арқылы оқушылардың түсінігін арттыруға болады. Сонымен қатар, видеолар мен аудиотаспаларды тыңдату арқылы тыңдалым дағдыларын дамытуға болады. Ойын технологияларын қолдану да оқушылардың қызығушылығын арттыруға көмектеседі.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инновациялық әдістерді дұрыс қолдану тәсілдерін көрсетті. • Оқушылардың қызығушылығын арттыру жолдарын түсіндірді. • Әдістердің тиімділігін нақты мысалдармен дәлелдеді. 			
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p>	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>		

№ 31-32		
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілін үйренудегі интернет ресурстары мен құралдар	

Сабақтың мақсаты	Интернет ресурстарын қолдану			
Сабақ барысы				
Сабақ кезеңдері 	Мұғалімнің оқу іс-әрекеті	Оқушының іс-әрекеті 	Бағалау 	Ресурстар
Сабақтың басы 	Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару. Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.	Оқушылар сабаққа дайындалады Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі		
Сабақтың ортасы 	Тақырып: Қазақ тілін үйренудегі интернет ресурстары мен құралдар Мақсаты: Қазақ тілін үйренуде интернет ресурстары мен құралдарды тиімді қолдану. <hr/> 1. Тапсырма 1: Интернет ресурстары арқылы қазақ тілін үйрену. Мазмұны: Оқушыларға қазақ тілін үйрену үшін қолданылатын интернет ресурстары мен құралдарын анықтап, олардың әрқайсысының артықшылықтары туралы талдау жасау. Сұрақ: Қазақ тілін үйренуде қандай интернет	 Берілген тапсырманы орындайды. Қосымша деректер жинақтайды.	ҚБ «Бағдаршам» ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»	 презентация, тараптар және материалдар карточкалар, ғаламтор

	<p>ресурстарын қолдануға болады және олардың артықшылықтары қандай?</p> <p>Жауап (мысалы): Қазақ тілін үйренуде қолдануға болатын интернет ресурстары:</p> <ol style="list-style-type: none"> Қазақ тілінің онлайн сөздіктері: Мұндай ресурстар сөздердің мағыналарын, синонимдер мен антонимдер ұсынысымен көрсетеді. Мысалы, "Қазақша-ағылшынша сөздік" немесе "Qazsearch.kz" онлайн сөздіктері. <ul style="list-style-type: none"> Артықшылығы: Оқушылар жаңа сөздерді тез үйреніп, сөздің мағынасын оңай таба алады. Курстар мен оқулықтар: Мысалы, Duolingo немесе Kundelik.kz сияқты платформалар қазақ тілін оқытатын курстар ұсынады. <ul style="list-style-type: none"> Артықшылығы: Бұл ресурстар оқушыларға жүйелі түрде қазақ тілін үйренуге мүмкіндік береді, практикалық тапсырмалар мен ойындар арқылы білімдерін тексеруге болады. Видеорокстар мен подкасттар: Қазақ тілінде білім беру туралы YouTube арналарындағы видеолар мен подкасттар. <ul style="list-style-type: none"> Артықшылығы: Оқушылар ауызша сөйлеу мен тыңдалым дағдыларын дамыту үшін жақсы мүмкіндік алады. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Интернет ресурстарын дұрыс анықтады. Әр ресурсқа сипаттама беріп, артықшылықтарын түсіндірді. Қазақ тілін үйренуде қолданылатын құралдарды нақты көрсетті. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Қазақ тілі сабағына арналған интернет құралдарын қолдану.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға қазақ тілі сабағында қолданылатын интернет құралдарын пайдалану әдісін түсіндіріп, оларды қалай қолдануға болатынын нақты</p>	 <p>Нәтижеге бағытталған білім алады.</p> <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p>	<p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p> <p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p>	<p>ресурстары</p> <p>презентация, таратпа материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p>
--	--	--	---	---

көрсету.

Сұрақ:

Қазақ тілі сабағында қандай интернет құралдарын қолдануға болады және оларды тиімді пайдалану жолдары қандай?

Жауап (мысалы):

Қазақ тілі сабағында қолдануға болатын интернет құралдары:

1. **Google Docs:** Оқушылар мәтіндер жазып, бір-бірімен бөлісіп, пікірлер мен түзетулер жасауға мүмкіндік алады.
  - **Қолдану тәсілі:** Топтық жұмыс ұйымдастырып, әр оқушының жазған мәтініне пікір қалдыру арқылы сөздік қорын дамыту.
2. **Quizlet:** Бұл құрал әртүрлі тақырыптар бойынша карточкалар жасауға және оларды оқу процесінде қолдануға мүмкіндік береді.
  - **Қолдану тәсілі:** Оқушылар сөздер мен фразаларды жаттап, карточкалар арқылы тесттер өткізеді.
3. **Kahoot:** Ойын негізінде тапсырмалар мен тесттер жасауға мүмкіндік беретін платформа.
  - **Қолдану тәсілі:** Оқушылардың қазақ тіліндегі білімін тексеру үшін түрлі викториналар мен ойындар ұйымдастыру.

Дескриптор:

- Интернет құралдарын дұрыс түсіндірді.
- Әр құралдың сабақта қалай қолданылатынын нақты көрсетті.
- Құралдардың тиімді қолданылу жолдарын түсіндірді.

---

3. Тапсырма 3: Қазақ тілі сабағына арналған видеолар мен подкасттарды қолдану.

Мазмұны:

Оқушыларға қазақ тілін үйрену үшін видеолар мен подкасттарды пайдалану әдісін түсіндіріп, олардың тиімділігін талдау.

	<p>Сұрақ: Қазақ тілін үйренуде видеолар мен подкасттардың артықшылықтары қандай?</p> <p>Жауап (мысалы): Қазақ тілін үйренуде видеолар мен подкасттардың артықшылықтары:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Видеолар: YouTube-те қазақ тілін үйрететін арналар көп. Мысалы, "Қазақша Уроки" немесе "Тіл үйрену" арналарында жаңа сөздер мен грамматикалық ережелер түсіндіріледі. <ul style="list-style-type: none"> ○ Артықшылығы: Видеолар арқылы оқушылар визуалды түрде материалды қабылдап, тілдің айтылу ерекшеліктерін тыңдай алады. 2. Подкасттар: Қазақ тіліндегі подкасттар тыңдау арқылы оқушылар тыңдалым дағдыларын дамыта алады. Мысалы, "Қазақ радиосы" немесе "Тіл әлемі" подкасттары. <ul style="list-style-type: none"> ○ Артықшылығы: Подкасттар арқылы қазақ тілінде табиғи сөйлесулерді тыңдап, тілдің қолданылу аясын кеңейтуге болады. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Видеолар мен подкасттардың артықшылықтарын дұрыс түсіндірді. • Әр құралдың оқу процесінде қалай пайдалы болатындығын көрсетті. • Тыңдалым дағдыларын дамытуға арналған ресурстарды нақты мысалдармен түсіндірді. <hr/> <p>4. Тапсырма 4: Қазақ тілін үйретуде әлеуметтік медиа құралдарын қолдану.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға әлеуметтік медиа құралдарын қазақ тілін үйретуде қалай қолдануға болатыны туралы талдау жасау.</p> <p>Сұрақ: Қазақ тілін үйретуде әлеуметтік медиа</p>			
--	---	--	--	--

құралдарын қалай қолдануға болады?

Жауап (мысалы):

Қазақ тілін үйретуде әлеуметтік медиа құралдарын қолдану:

1. **Instagram:** Қазақ тілінде жазылған посттар мен қысқа видеолар арқылы жаңа сөздер мен сөйлеу үлгілерін үйренуге болады. Әртүрлі тақырыптарда жазылған посттар оқушылардың қызығушылығын арттырады.
  - **Қолдану тәсілі:** Оқушылар Instagram-дағы қазақ тіліндегі аккаунттарды бақылап, жаңа сөздер мен тіркестерді жаттап алады.
2. **Facebook:** Қазақ тіліндегі топтар мен парақшалар арқылы оқушылар әртүрлі тақырыптарда пікір алмасып, жаңа сөздер мен фразаларды үйрене алады.
  - **Қолдану тәсілі:** Оқушылар қазақ тіліндегі мақалалар мен жаңалықтарды оқып, тілдің лексикалық қоры мен грамматикалық құрылымын үйренеді.

Дескриптор:

- Әлеуметтік медиа құралдарының маңыздылығын дұрыс түсіндірді.
- Әлеуметтік медиа арқылы тіл үйрену тәсілдерін нақты көрсетті.
- Әр құралды қалай тиімді қолдану керектігін түсіндірді.

---

5. Тапсырма 5: Қазақ тілін үйренудегі ойын технологияларын қолдану.

Мазмұны:

Оқушыларға қазақ тілін үйренудегі ойын технологияларын қолданудың тиімділігін көрсету.

Сұрақ:

Қазақ тілін үйретуде ойын технологияларын қолданудың артықшылықтары қандай?

Жауап (мысалы):

Қазақ тілін үйретуде ойын технологияларының

	<p>артықшылықтары:</p> <ol style="list-style-type: none"> Kahoot немесе Quizlet сияқты платформалар арқылы оқушылар қазақ тіліндегі сөздер мен фразаларды ойнап, тез меңгереді. <ul style="list-style-type: none"> Артықшылығы: Ойындар арқылы оқушылардың сабаққа деген қызығушылығы артып, оқудың нәтижелігі жоғарлайды. Сонымен қатар, бұл әдіс көңілді әрі ынталандырушы болады. Рөлдік ойындар: Оқушылар қазақ тіліндегі рөлдерді ойнап, тілдік дағдыларын дамытуға мүмкіндік алады. <ul style="list-style-type: none"> Артықшылығы: Бұл әдіс сөйлеу дағдыларын дамытады және оқушылардың өздеріне сенімді болуына көмектеседі. <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ойын технологияларының артықшылықтарын дұрыс түсіндірді. Қазақ тілін оқытуда ойындардың қолдану тәсілдерін көрсетті. Ойындардың білім алуға қалай көмектесетінін нақты мысалдармен түсіндірді. 			
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p> 	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>		

№ 33-34		
Топ:	Қатысушылар саны: -	Қатыспағандар саны:
Сабақтың тақырыбы	Қазақ тілінің болашағы мен заманауи қолданылуы	
Сабақтың мақсаты	Қазақ тілінің болашағын талқылау	
Сабақ барысы		

<p>Сабақ кезеңдері</p> 	<p>Мұғалімнің оқу іс-әрекеті</p>	<p>Оқушының іс-әрекеті</p> 	<p>Бағалау</p> 	<p>Ресурстар</p>
<p>Сабақтың басы</p> 	<p>Ұйымдастыру кезеңі. оқушылармен сәлемдесу, түгендеу, сабаққа дайындығын тексеру, назарларын сабаққа аудару.</p> <p>Оқушыларға сабақтың тақырыбы мен мақсаты хабарланады.</p>	<p>Оқушылар сабаққа дайындалады</p> <p>Сабақтың мақсаты мен тақырыбын біледі</p>		
<p>Сабақтың ортасы</p> 	<p>1. Тапсырма 1: Қазақ тілінің заманауи қолданылуы.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға қазақ тілінің қазіргі замандағы қолданылуын талқылау үшін сұрақтар қойылады, олар тілдің қазіргі жағдайын және дамуын талдауы керек.</p> <p>Сұрақ: Қазіргі қоғамда қазақ тілі қалай қолданылып жатыр және оның қолданылуының болашағы қандай?</p> <p>Жауап (мысалы): Қазіргі қоғамда қазақ тілі әртүрлі салаларда қолданылып келеді. Мемлекеттік тіл ретінде заңдар мен құжаттар, ресми құжаттар, білім беру жүйесі, денсаулық сақтау саласы мен бұқаралық ақпарат құралдарында қазақ тілінің қолданылуы маңызды орын алады. Сонымен қатар, әлеуметтік желілер мен интернетте қазақ тілінің қолданысы артып келе жатқанымен, бұл әлі де толыққанды емес. Қазақ тілін үйренуге деген қызығушылық өсіп келеді, бірақ оны толыққанды пайдалану үшін әлі де көптеген жұмыстар қажет. Қазақ</p>	 <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша деректер жинақтайды.</p> <p>Нәтижеге бағытта</p>	<p>ҚБ «Бағдаршам»</p> <p>ҚБ: «Өзін-өзі бағалау»</p> <p>ҚБ «Екі жұлдыз, бір тілек»</p>	 <p>презентация, таратпа материалдар</p> <p>карточкалар, ғаламтор ресурстары</p> <p>презентация, таратпа</p>

	<p>тілінің болашағы тілдің әлеуметтік, мәдени және білім беру салаларында кеңінен қолданылуына байланысты. Оның әрі қарай дамуы, жастар арасында тілге деген қызығушылықты арттыру және ақпараттық технологияларда қазақ тілінің қолданысын кеңейту арқылы жүзеге асады.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қазақ тілінің қазіргі замандағы қолданылуын дұрыс талқылады. • Тілдің болашағы мен дамуы туралы нақты пікір білдірді. • Тілдің заманауи қолданысын нақты мысалдармен түсіндірді. <hr/> <p>2. Тапсырма 2: Қазақ тілінің болашағына әсер ететін факторлар.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға қазақ тілінің болашағына әсер ететін негізгі факторларды анықтау тапсырмасы беріледі.</p> <p>Сұрақ: Қазақ тілінің болашағына қандай факторлар әсер етеді?</p> <p>Жауап (мысалы): Қазақ тілінің болашағына әсер ететін бірнеше факторлар бар:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Білім беру жүйесі: Қазақ тілі мектептерде, жоғары оқу орындарында оқытылуы қажет. Тілдің оқу мен жазу дағдыларын дамыту – оның болашағын қалыптастыратын негізгі факторлардың бірі. 2. Мемлекеттік қолдау: Мемлекет қазақ тілінің қолданылуын қолдауы керек, соның ішінде мемлекеттік тіл саясатының күшеюі маңызды. Әр түрлі салаларда қазақ тілінің қолданылуы кеңейтілуі қажет. 3. Ақпараттық технологиялар: Интернетте қазақ тілінің кеңінен қолданылуы, әлеуметтік желілерде қазақ тіліндегі контенттің артуы өте маңызды. Бұл ақпараттық кеңістікте қазақ тілінің дамуына ықпал етеді. 4. Қоғамдық сана: Қазақ тілін 	<p>лған білім алады.</p> <p>Берілген тапсырманы орындайды.</p> <p>Қосымша а деректер жинақтайды.</p>	<p>ҚБ «Бір түйін сөз» әдісі</p> <p>ҚБ: «Бас бармақ»</p>	<p>а матери алдар</p> <p>карточ калар, ғаламт ор ресурс тары</p> <p>карточ калар, ғаламт ор ресурс тары</p>
--	--	--	---	---

қолданушылардың саны мен сапасы да маңызды. Қазақ тілін білетін адамдардың санын арттыру, жастарды тілге деген қызығушылықты дамыту маңызды рөл атқарады.

Дескриптор:

- Қазақ тілінің болашағына әсер ететін факторларды дұрыс анықтады.
- Әрбір фактордың маңыздылығын түсіндірді.
- Тілдің болашағын қалыптастыратын басты себептерді нақты көрсетті.

---

3. Тапсырма 3: Қазақ тілі мен басқа тілдердің қарым-қатынасы.

Мазмұны:

Оқушыларға қазақ тілі мен басқа тілдердің қарым-қатынасын талқылап, қазақ тілінің болашағына басқа тілдердің әсері туралы пікір білдіру тапсырмасы беріледі.

Сұрақ:

Қазақ тілі мен басқа тілдердің қарым-қатынасы қазақ тілінің болашағына қалай әсер етеді?

Жауап (мысалы):

Қазақ тілі мен басқа тілдердің қарым-қатынасы өте маңызды. Қазақ тілінің болашағына, әсіресе, орыс және ағылшын тілдерінің әсері күшті. Орыс тілі Қазақстанда көп қолданылатын тілдердің бірі болғандықтан, қазақ тілімен қатар қолданылатын тілдер арасында тепе-теңдікті сақтау маңызды. Ағылшын тілі жаһандық тіл ретінде ғылыми және техникалық білімде жетекші рөл атқарып отыр. Сондықтан, қазақ тілінің болашағы тек мемлекеттік қолдау мен білім беру жүйесінің дамуымен ғана емес, сондай-ақ басқа тілдермен қарым-қатынастың өзара үйлесімінде қалыптасады. Қазақ тіліне қосымша ретінде басқа тілдерде де білім алу және сөйлеу мүмкіндігі қазақ тілінің болашағына өз үлесін қосуы мүмкін.

Дескриптор:

- Қазақ тілі мен басқа тілдердің қарым-қатынасын дұрыс талқылады.
- Қазақ тілінің болашағына әсер ететін

тілдер арасындағы қарым-қатынасты түсіндірді.

- Тілдердің өзара әсерін дұрыс көрсетті.

---

4. Тапсырма 4: Қазақ тілінің болашағы үшін не істеу қажет?

Мазмұны:

Оқушыларға қазақ тілінің болашағын жақсарту үшін қандай шаралар қолдану керектігі туралы сұрақ қойылады.

Сұрақ:

Қазақ тілінің болашағын жақсарту үшін не істеу қажет?

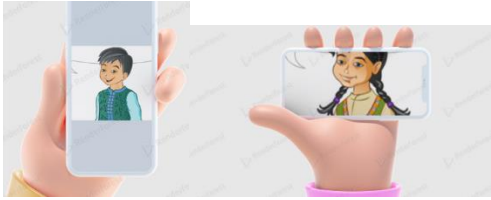

Жауап (мысалы):

Қазақ тілінің болашағын жақсарту үшін бірнеше шаралар қажет:

1. **Қазақ тілін үйрету әдістерін жетілдіру:** Мектептерде қазақ тілі пәні бойынша оқыту әдістемесін жаңартып, қызықты әрі интерактивті әдістерді қолдану керек.
2. **Қазақ тілінде ақпараттық технологияларды дамыту:** Интернет және әлеуметтік желілерде қазақ тіліндегі контенттің артуы үшін блогтар, подкасттар мен видеоларды көбейту қажет.
3. **Мемлекеттік тіл саясатын күшейту:** Мемлекет тарапынан қазақ тілінің қолданылуының кеңеюі үшін арнайы бағдарламалар мен жобалар қабылдануы тиіс.
4. **Жастарды тіл үйренуге ынталандыру:** Жастар арасында қазақ тіліне деген қызығушылықты арттыру үшін түрлі акциялар, конкурстар мен жобалар ұйымдастыру керек.

Дескриптор:

- Қазақ тілінің болашағын жақсарту үшін қажетті шараларды дұрыс анықтады.
- Әрбір ұсыныстың маңыздылығын түсіндірді.
- Тілдің болашағын дамыту үшін нақты іс-шараларды ұсынды.

	<p>5. Тапсырма 5: Қазақ тілінің заманауи қолданылуын талқылау.</p> <p>Мазмұны: Оқушыларға қазақ тілінің қазіргі қолданылуын және оның болашағына қатысты өз пікірлерін білдіру тапсырмасы беріледі.</p> <p>Сұрақ: Қазіргі уақытта қазақ тілі қалай қолданылады және оның болашағына қандай ықпал етуі мүмкін?</p> <p>Жауап (мысалы): Қазіргі уақытта қазақ тілі мемлекеттік деңгейде қолданылып, ресми құжаттарда, білім беру жүйесінде, мемлекеттік мекемелерде қолданылады. Алайда, тілдің қолданылуы тек мемлекеттік ұйымдармен шектелмейді. Көптеген азаматтар қазақ тілінде сөйлеп, қазақша ақпараттарды іздейді. Болашақта қазақ тілінің қолданылуы тек Қазақстандағы мемлекеттік шеңбермен ғана шектелмей, халықаралық деңгейде де кеңейіп, қазақ тілінде контент саны көбейеді деп күтілуде. Қазақ тілінің дамуы қоғамның барлық саласында, әсіресе ғылыми, ақпараттық және техникалық салаларда болашағы зор.</p> <p>Дескриптор:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Қазақ тілінің қазіргі қолданылуын дұрыс талқылады. • Тілдің болашағына қатысты нақты пікір білдірді. • Қазақ тілінің дамуына ықпал ететін факторларды түсіндірді. 			
<p>Сабақтың соңы 5 мин</p> 	<p>Қорытындылау. Бүгінгі сабақтан үйренген жақсы қасиеттерін еске түсіріп, айтып береді.</p>	<p>Сабаққа кері байланыс береді.</p>		

5. Глоссарий (интербелсенді әдістер мен негізгі ұғымдар)

Термин	Анықтамасы
Интербелсенді әдіс	Оқытушы мен студенттің өзара әрекетіне негізделген оқыту тәсілі.
Рөлдік ойын	Студент белгілі бір жағдаятта рөлді ойнап, сөйлеу машығын дамытады.
Кластер	Тақырып бойынша ұғымдарды топтастыру және визуалды байланыстарды көрсету әдісі.
Миға шабуыл	Белгілі бір мәселе бойынша идеяларды тез жинап, жаңа шешімдер табу әдісі.
Дебат	Қарсы пікірталас ұйымдастыру арқылы ойды дәлелдеу тәсілі.
Интеллект-карта	Ұғымдар мен идеялардың өзара байланысын визуалды түрде көрсететін құрал.
Формативті бағалау	Оқу барысында студенттің жетістігін қолдау, ынталандыру мақсатында жасалатын бағалау.
Суммативті бағалау	Белгілі бір кезең соңында студенттің білімін қорытынды түрде бағалау.
Жобалық жұмыс	Белгілі бір тақырыпты терең зерттеп, нәтижесінде жоба дайындайтын оқыту әдісі.
Case-study (жағдаяттық әдіс)	Нақты өмірлік жағдайды талдау арқылы білім мен дағдыларды дамыту әдісі.
Fishbone әдісі	Мәселенің негізгі себебін табуға арналған талдау әдісі (Ишикава диаграммасы).
INSERT әдісі	Мәтінмен жұмыс барысында түсінгенін, білмегенін белгілер арқылы көрсету тәсілі.
Жигсо әдісі	Студенттер мәтіннің әр бөлігін оқып, кейін біріктіріп ортақ мазмұн жасайтын топтық әдіс.
Gallery walk	Студенттердің жұмыстарын плакатқа жазып, көрме жасап, талқылау тәсілі.
Brainwriting	Идеяларды жазбаша түрде ойлап табу және топ ішінде бөлісу әдісі.
Think-Pair-Share	Алдымен жеке ойланып, кейін жұпта талқылап, соңында топпен бөлісу әдісі.
Scaffolding (қолдау)	Мұғалімнің уақытша қолдау көрсетуі арқылы студенттің жаңа білімді меңгеруіне көмектесу.
Диалогтік оқыту	Сұрақ-жауап, пікір алмасу арқылы ойды дамыту тәсілі.
CLIL	Пәндік мазмұнды тіл үйретумен қатар жүргізу әдісі.

Термин
Аутенттік
материалдар

Анықтамасы
Күнделікті өмірде қолданылатын шынайы тілдік материалдар (газет, жарнама, бейнеролик).

6. Пайдаланылған әдебиеттері тізімі

Мұғалімдер үшін:

1. **Әбиев, Ж. А., Ыбрайымова, З. М.** (2012). *Жалпы білім беретін мектепте қазақ тілін оқыту әдістемесі*. Алматы: Білім.
2. **Сейталиева, А. М., Құсайынова, Г. Ш.** (2015). *Қазақ тілін оқыту әдістемесі*. Алматы: Қазақстан университеті.
3. **Құдайбергенова, А. Т.** (2016). *Қазақ тілін оқытуда интербелсенді әдістердің қолданылуы*. Алматы: «Арыс» баспасы.
4. **Жақыпова, С. Қ.** (2018). *Қазақ тілі мен әдебиетін оқытудағы инновациялық әдістер*. Алматы: Рауан.
5. **Мұқанова, С. Қ.** (2019). *Қазақ тілін оқыту әдістемесі: теория мен тәжірибе*. Алматы: Мектеп.

Оқушылар үшін:

1. **Әбдіқалықова, С. Ж., Алтаева, М. Ж.** (2017). *Қазақ тілі: 10-11 сыныптарға арналған оқу құралы*. Алматы: Білім.
2. **Қасымова, Р. С., Әбдіқалықова, С. Ж.** (2016). *Қазақ тілі: 10-сыныпқа арналған тест тапсырмалары*. Алматы: Дарын.
3. **Құдайбергенова, А. Т.** (2018). *Қазақ тілі: 10-11 сынып оқушыларына арналған оқу құралы*. Алматы: Рауан.
4. **Бейсенова, Л. С.** (2017). *Қазақ тілінде сөйлеу мәдениетін дамыту*. Алматы: Қазақ университеті.
5. **Мұқтарова, С. Қ.** (2019). *Қазақ тілін меңгеру әдістемесі: мектеп бағдарламасына сәйкес*. Алматы: Мектеп.